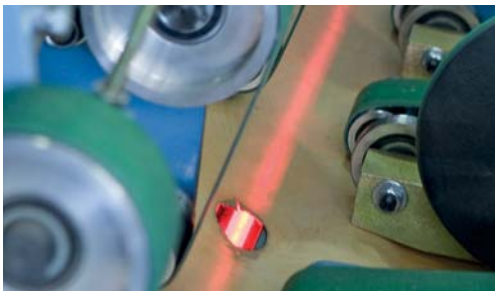

2011

Vuosikertomus 2011

Ratkaisuja vaneriteollisuudelle jo 80 vuotta

Vuonna 1908 aloitti toimintansa Lahden Rauta- ja Metalliteollisuustehtaan Osakeyhtiö -niminen konepaja, joka aluksi rakensi sisävesilaivoja ja valmisti höyrykattiloita sekä -koneita.

Suomessa vanerinvalmistus alkoi jo 1800-luvun lopussa ja ensimmäiset vanerit lähtivät vientiin vuonna 1912. Valmistus ja vienti kasvoivat nopeasti. Lahden Rauta- ja Metalliteollisuudessa tunnistettiin mahdollisuus kehittää ja valmistaa suomalaisen vaneriteollisuuden tarpeita paremmin vastaavia koneita. Yhtiö alkoi valmistaa viulusorveja vuonna 1931.

Vuonna 1968 toimitettiin ensimmäinen kokonainen puutuotetehtaan Pelloksen vaneritehtaan Ristiinaan. Samana vuonna solmittiin jo sopimus vaneritehtaan koneiden toimittamises-

ta Bratskiin, Neuvostoliittoon. Tehtaan valmistui vuonna 1970.

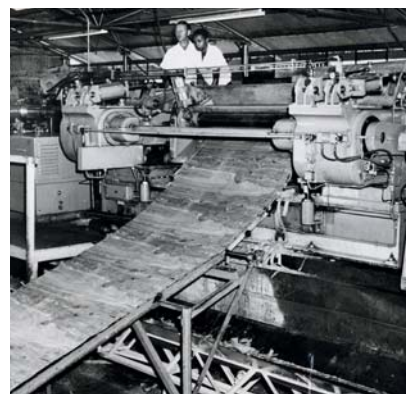
Kansainvälistyminen alkoi 1970-luvulla, jolloin Raute perusti ensimmäiset myyntikonttorit Yhdysvaltoihin ja Ecuadoriin. Seuraavalla vuosikymmenellä Raute etabloitui Kanadaan ja perusti myyntikonttoreita Singaporeen, Saksaan ja Brasiliaan sekä lähti mukaan kautta aikojen ensimmäiseen yhteisyritykseen Suomen ja Kiinan välillä vuonna 1984.

1980-luku oli voimakkaan kasvun aikaa. Vientityöhön panostettiin voimakkaasti ja vuosikymmenen puolivälissä viennin osuus nousi jo 80 prosenttiin. Vuonna 1983 yhtiön viralliseksi nimeksi otettiin Raute Oy, joka vanerikoneiden tuotemerkinä oli jo vakiintunut jokapäiväiseen kielenkäyttöön.

Vuonna 1994 Rauten A-sarjan osakkeiden noteeraus alkoi Helsingin Arvo-paperipörssissä (nyk. NASDAQ OMX Helsinki Oy). Yhtiön perustajalle, Mustakallioiden suvulle jäi yhtiössä merkittävä omistusosuus.

2000-luvulla Raute on keskittynyt puutuoteteknologiaan. Tuotetarjontaa vahvistettiin Mecano-konenäkösovelutuksilla ja Jymetin levykäsittelyosaamisella. Vuonna 2006 perustettiin oma tuotantolaitos Shanghaihin Kiinaan.

Kansainvälistyminen jatkuu kasvavilla ja kehittyvillä markkinoilla. Raute vahvistaa markkinajohtajuuttaan uusilla, innovatiivisilla tuotteilla ja palveluilla.

Sisältö

Liiketoiminnan katsaus

Raute lyhyesti	4
Toimitusjohtajan katsaus	6
Arvoketju	8
Strategia	18
Tuotekehitys ja teknologia	22
Vastuullisuus	26
Liiketoimintakatsaus	28

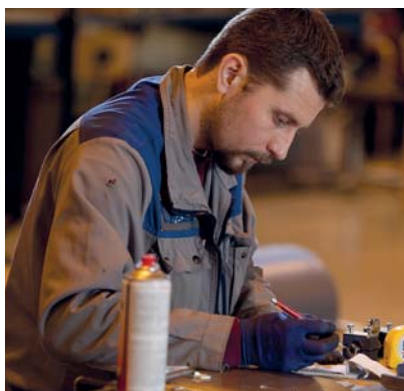
Taloudellinen katsaus

Taloudellinen katsaus 2011	30
----------------------------------	----

Hallinnointi

Riskit ja riskienhallinta	34
Hallinnointi	36
Hallitus	40
Johtoryhmä	42
Tietoa osakkeenomistajille	44
Pörssitiedotteet ja -ilmoitukset	46

Yhteystiedot	47
--------------------	----

Raute lyhyesti

Raute palvelee puutuotetointialaa maailmanlaajuisesti ja on osa puunjalostuksen arvoketjua. Raute tuo lisäarvoa asiakkaidensa liiketoimintaan toimittamalla ratkaisuja kannattavaa ja ympäristön kannalta kestävää puutuotteiden tuotantoa varten.

Uusiutuvat raaka-aineet suosiossa

Rauten asiakkaat ovat puutuoteteollisuudessa toimivia yrityksiä, jotka valmistavat puusta viilua, vaneria ja viilupalkkia (LVL, Laminated Veneer Lumber). Uusiutuvien raaka-aineiden ja materiaalien suosiminen mm. rakentamisessa kasvattaa puutuoteteollisuutta. Globaalin puutuoteteollisuuden markkinoiden koko on noin 150 miljardia euroa.

Vanerin tuotannon painopiste on siirtymässä kehittyville markkinoille:

- Kiinaan ja muualle Aasiaan
- Venäjälle
- Etelä-Amerikkaan.

Kehittyneillä markkinoilla, Pohjois-Amerikassa ja Euroopassa, tuotantokapasiteetti ei kasva.

Maailmanlaajuisen viilu-, vaneri- ja LVL-teollisuuden tuotantoteknologian investointien kokonaisarvon arvioidaan olevan noin 500–550 miljoonaa euroa vuodessa normaalin suhdanteen tilanteen aikana.

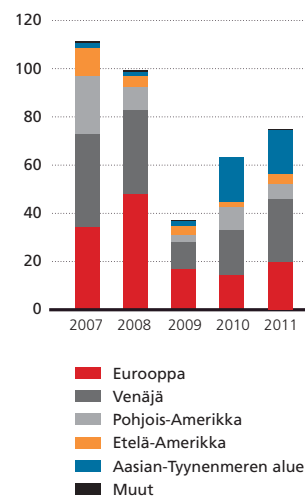
Raute on markkinajohtaja

Raute toimii kansainvälisillä markkinoilla ja on maailmanlaajuinen markkinajohtaja suurimmalla asiakasteollisuudenalallaan vaneriteollisuudessa 15–20 prosentin markkinaosuudella. Myös LVL-teollisuudessa Rautella on vahva markkina-asema, sillä noin puolet maailman LVL:stä tuotetaan Rauten toimittamilla koneilla. Tehdaslaajuisten kokonaisuuksien toimittajana Raute on maailmanlaajuinen markkinajohtaja niin vaneri- kuin LVL-teollisuudessa.

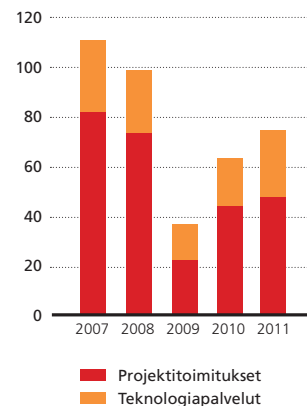
Elinkaaren mittaista yhteistyötä

Rauten teknologiatarjonta kattaa asiakkaan koko tuotantoprosessin koneet ja laitteet. Rauten kokonaiskonsepti lähtee tuotteen elinkaaren hallinnasta. Asiakkaidensa liiketoiminnan ja prosessien tuntijana Raute voi ratkaisujensa avulla tukea asiakasta investoinnin koko elinkaaren ajan tämän kehittäessä omaa liiketoimintaansa.

LIKEVAIHTO MARKKINA-ALUEITTAIN, miljoonaa euroa

LIKEVAIHTO TUOTEALUEITTAIN, miljoonaa euroa

AVAINLUKUJA	2011	2010
Liikevaihto, Me	74,3	62,9
Kasvu, %	18,2	71,6
Tulos/osake, euroa	-0,27	0,29
Taseen loppusumma, Me	52,7	53,0
Omavaraisuusaste, %	46,9	50,7
Korollinen nettovelka, Me	-10,4	-9,7
Henkilöstö keskimäärin	475	512

Puun lisääntyvä käyttö uusiutuvana raaka-aineena kasvattaa puutuoteteknologia-tuotteiden ja -palveluiden kysyntää.

Ratkaisut eri asiakastarpeisiin

Rauten ratkaisut muodostuvat projektitoimituksista ja teknologiapalveluista. Projektitoimitukset käsittävät kokonaisia tehtaita, tuotantolinjoja ja yksittäisiä koneita. Kokonaispalvelukonseptiin kuuluvat lisäksi kattavat teknologiapalvelut varaosatoimituksista säännölliseen kunnossapitoon ja konekannan modernisointeihin.

Erityyppisiä asiakastarpeita palvelevat RautePro-, RauteSelect- ja RauteSmart-ratkaisut.

Trendit suotuisia – sykliisyys korkea

Puun lisääntyvä käyttö raaka-aineena kasvattaa puutuoteteknologia-tuotteiden ja -palveluiden kysyntää. Uusiutuvan puun käyttö, lisääntyvä ympäristötietoisuus ja kehittyvien markkinoiden kasvava merkitys yhdessä kallistuvan energian kanssa lisäävät Rauten ratkaisujen houkuttelevuutta ja kilpailukykyä.

Rauten projektityyppiselle liiketoiminnalle tyypillistä on investointipäätösten herkkyys talouden suhdanteille sekä niiden ajoituksen vaikea ennakoitavuus.

Lähellä asiakasta

Raute toimii kansainvälisillä markkinoilla. Asiakaskuntaa palvelee Rauten noin 500 osajaa kahdeksassa eri maassa. Tuotantolaitokset sijaitsevat Suomessa Nastolassa ja Kajaanissa, Kanadassa Vancouverin alueella ja Kiinassa Shanghain alueella. Myyntiverkosto on maailmanlaajuinen. Huolto- ja varaosapalveluita tarjotaan enenevässä määrin myös paikallisesti.

Raute sijoituskohteena

Raute on perhetaustainen vakavarainen Small Cap -yhtiö, jonka A-sarjan osakkeet on noteerattu NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä vuodesta 1994.

RAUTEN ARVOT

- Jatkuva kehittyminen
- Asiakas
- Ympäristö
- Luottamus ihmisiin

RAUTEN TOIMINTA-AJATUS

Raute tuo lisäarvoa asiakkaidensa liiketoimintaan toimittamalla ratkaisuja kannattavaa ja ympäristömyötäistä puutuotteiden tuotantoa varten.

>> **LUE LISÄÄ** Rauten taloudellisesta kehityksestä sivuilta 30-33.

Rauten konsernitilinpäätös on julkaistu yhtiön internet-sivuilla osoitteessa www.raute.com.

Menestyksen avaimet ovat omissa käsissämme

Vuoden 2011 alussa maailman talous jatkoi lupaavasti edellisenä vuonna alkanutta toipumistaan vuosien 2008 ja 2009 lamasta. Vuoden kuluessa näkymät kuitenkin kääntyivät selvästi synkempään suuntaan ennen kaikkea muutamien euro maiden velkaantumisongelmien aiheuttaman epävarmuuden takia.

Rautessakin vuosi 2011 alkoi hyvin. Tilauskanta oli vuoden alussa kohtuullinen ja saimme lisää uusia tilauksia. Hyvän alkuvuoden jälkeen epävarmuus talouden näkymistä kasvoi ja asiakkaamme alkoivat siirtää investointipäätöksiään. Yli puolen vuoden tauon jälkeen saimme ensimmäiset merkittävät uudet tilaukset vasta marraskuussa Virossa ja joulukuussa Chilestä. Teknologiapalvelumme menestyivät hyvin läpi vuoden ja niiden myynti kasvoi voimakkaasti. Modernisointituotteissa tehtiin merkittäviä päänavauksia Venäjälle. Uusilla tilauksilla mitattuna Venäjä nousi vuoden 2011 suurimmaksi markkina-alueeksi.

Operatiivisen toimintamme tulos parani edellisestä vuodesta, mutta jäimme tavoitteesta. Pitkään jatkunut alhainen uusien tilausten määrä näkyi alhaisena liikevaihtona painaen syyskuun lopussa saavutetun voitollisen liiketuloksen tappiolle koko vuoden 2011 osalta. Liiketuloksemme kärsi voimakkaasta kysynnän vaihtelusta ja

eräiden toimitusprojektien käyttöönottojen viivästymisestä. Toimintamme tehostamisen ja joustavuuden lisäämisen tarvetta meillä siis edelleen on.

Olemme tehneet paljon töitä strategiamme toteuttamiseksi koko henkilökunnan voimin ja työmme alkaa jo tuottaa tuloksia. Teknologiapalveluiden voimakkaan kasvun lisäksi aikaisempaa suurempi osa myynnistämme kohdistui kehittyville markkinoille. Rauten perinteiset korkeimman teknologian ratkaisut ovat edelleen merkittävin osa liiketoimintaamme, mutta suhteellisesti voimakkainta kasvu oli kehittyville markkinoille kohdennetuissa ratkaisuisissa. Käynnistimme myös uusia hankkeita tämän markkinasegmentin palvelemiseksi. Vuodelta 2010 saatavissa olevat puutuotetoimialaa koskevat tilastot ja havaintomme asiakaskunnastamme viime vuodelta tukevat käsitystämme siitä, että markkinoiden painopisteen siirtyminen uusiin tuottajamaihin on jatkunut ja jopa kiihtynyt. Kiinan vanerintuotanto on viidessä vuodessa kasvanut yhtä paljon kuin Pohjois-Amerikan, maailman toiseksi suurimman tuotantoalueen, tuotanto suurimmillaan oli.

Vuoteen 2012 lähdemme myös kohtuullisella tilauskannalla. Markkinakysynnän kehityksen ollessa yleisesti ottaen epävarmalla pohjalla helmikuun alussa saadulla yli 50 miljoonan euron

”

Olemme tehneet paljon töitä strategiamme toteuttamiseksi koko henkilökunnan voimin ja työmme alkaa jo tuottaa tuloksia.

suuruisella uudella tilauksella vaneritehtaan koneista Chileen on merkittävä vaikutus vuoden 2012 näkymiimme.

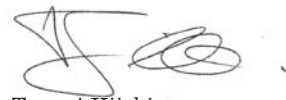
Kustannusrakenteemme ja toimintuskykymme ovat kilpailukykyiset ja menestymme markkinoilla, kun asiakkaidemme usko tulevaisuuteen vahvistuu ja he toteuttavat suunnittelemaansa investointeja. Uhkakuvisammme näemme euro maiden velkakriisin kärjistyvän voimakkaaksi talouslamaksi. Toivon poliittisilta päätöksentekijöiltä rohkeita päätöksiä ja päättäväisyyttä niiden toteuttamisessa. Loppuvuoden osalta odotukseni kohdistuvat kehittyviin markkinoihin Venäjällä ja Aasiassa sekä teknologiapalveluiden vahvan kehityksen jatkumiseen.

Jatkuvat panostuksemme asiakkaidemme tarpeiden ymmärtämiseen ja heidän toimintansa menestystekijöiden vahvistamiseen sekä oman toimintamme ja henkilöstömme kehittämiseen tuottavat tulosta myös epävarmoina aikoina. Alkaneena vuonna teemme töitä hyvän asiakaspalvelun eteen ja ta-

voitlemme tuloksemme parantamista edelleen ja useita vuosia jatkuneen tappiokierteen katkaisemista.

Esitän parhaat kiitokseni Rauten asiakkaille osoittamastanne luottamuksesta ja hyvästä yhteistyöstä, henkilöstölle hyvästä työstä muuttuvien haasteiden keskellä sekä osakkeenomistajille

ja muille yhteistyökumppaneille panoksesta Rauten kehittymiseen.

Tapani Kiiski
toimitusjohtaja

Rauten ratkaisut osa puunjalostuksen arvoketjua

Puutuoteteollisuus valmistaa Rauten toimittamalla tuotantoteknologialla puusta viilua, vaneria ja LVL:ää, joita käytetään pääasiallisesti rakentamisessa ja huonekaluissa sekä kuljetusväline- ja pakkausteollisuudessa.

Puutuoteteollisuudessa toimii yrityksiä isoista metsäkonserneista pieniin perheomisteisiin yrityksiin. Uusia toimijoita alalle tuovat hakkuumittaan kasvavat istutusmetsät. Puutuoteteollisuudessa kansainvälistyminen ja integraatio ovat vasta alussa. Alan toimijoiden kannattavuutta ohjaavat yleisen taloudellisen tilanteen lisäksi rakentamisen suhdanteet ja investointihöydykkeiden kysyntä.

Puutuoteteollisuus kasvaa ja erityisesti kehittyvien maiden merkitys tulee lisääntymään tulevaisuudessa. Puutuotteiden kysyntää ohjaavat yleinen elintason nousu, rakentamisen määräkset, puun saatavuus ja hinta se-

kä talouden suhdanteet. Puutuotteiden käyttö on ekologista ja puun käyttö uusiutuvana raaka-aineena lisääntyy.

Puutuoteteollisuuden investoinnit tuotantoteknologiaan ovat suurelta osin riippuvaisia maailmantalouden sekä rakentamisen ja kuljetusteollisuuden suhdanteista. Investointipäätöksiin vaikuttavat keskeisimmät tekijät ovat:

- tarve tehostaa tuotantoa ja parantaa lopputuotteen laatua,
- käyttämättömät, hakkuumittaan kasvavat metsävarat, joille etsitään kannattavaa käyttöä, vetävät alalle tyypillisesti uusia toimijoita,
- teknologian kehitys.

Investointiaktiiviteetti on tyypillisesti korkeimmillaan taloussuhdannekierron loppuvaiheessa. Huolto- ja varaosapalveluiden käytön määrään vaikuttavat huollon ulkoistaminen ja tuotantokapasiteetin käyttöaste.

Vaneria moneen käyttötarkoitukseen

Vaneri on tuotteena säilyttänyt vankan aseman käyttökohteissa, joissa levyllä vaaditaan rakenteellista lujuutta ja kosteuden kestävyyttä, iskunkestävyyttä tai näyttävää ulkoasua. Erilaiset pinnoitteet lisäävät vanerin monikäyttöisyyttä. Yksikköhintaan vaikuttavat tuoteominaisuudet ja laatu sekä kysyntä ja tarjonta maailmanmarkkinoilla. Vanerin laatuun vaikuttavat eniten pintaviilut, jotka ottavat vastaan pintaan kohdistuvat rasitukset ja suuren osan mekaanista kuormitusta sekä antavat vanerille ulkonäön.

Lehtipuuvanerilla on erinomaiset lujuus- ja jäykkyysominaisuudet sekä

Rauten asema arvoketjussa

hyvä virumisen kestävyys. Myös pintakovuus ja kolhunkestävyys ovat hyviä. Koivuvanerin tyypillisiä käyttökohteita ovat betonointilevyt, kuljetusvälineiden lattiat, konttien lattiat, seinät ja katot, liikennemerkit ja opastetaulut, huonekalut ja kalusteiden sidelistat.

Myös havuvanerin lujuus- ja jäykkysominaisuudet ovat hyvät, mutta se on lehtipuuvaneria pehmeämpää ja okaisempaa. Havuvaneri on toisaalta suhteellisen kevyttä ja sitä on helppo työstää ja naulata. Tyypillisiä käyttökohteita ovat vesikattorakenteet, rakennusten lattiat, seinät ja katot, ajoneuvoissa piiloon jäävät rakenteet, pakkaukset ja laatikot, työmaarakenteet, aitaukset ja suojat sekä vähäisten valukertojen betonoimislevyt. Paksuviiluista kolmikerroshavuvaneria käytetään myös tuulensuojalevynä rakennuksissa hengittävyytensä ja jäykkyytensä ansiosta.

Viilutuotetta, jossa viilut liimataan syyt samansuuntaisesti, kutsutaan LVL:ksi (Laminated Veneer Lumber, viilupalkki). LVL:n pääkäyttökohde on rakentamisessa, jossa se on ympäristöystävällisempi vaihtoehto teräkselle ja betonille. Erityisiä mahdollisuuksia tarjoavat maanjäristyksiä kestävät rakenteet. LVL:stä valmistetaan mm. kantavissa rakenteissa käytettäviä pitkiä ja

erittäin lujia palkkeja ja suurikokoisia puulevylaattoja. Raaka-aineena käytetään erilaisia mänty- ja kuusilajikkeita. LVL:ää käytetään myös huonekaluissa, ovissa ja ikkunoissa.

Istutuspuun käyttö puutuoteteollisuuden raaka-aineena tulee lisääntymään ja alan lopputuotteilta vaaditaan ympäristöystävällisiä tuotantomenetelmiä ja jäljitettävyyttä, mitkä ovat puutuoteteollisuuden haasteita ja samalla mahdollisuuksia.

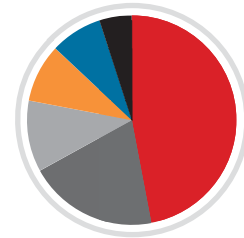
Raute kilpailussa

Raute on maailmanlaajuinen markkinajohtaja vaneri- ja LVL-teollisuuden uuden kapasiteetin konetoimittajana. Markkinaosuuden kaikista vaneriteollisuuden koneinvestoinneista arvioidaan olevan 15–20 prosenttia. Erityisen vahva markkina-asema Rautella on LVL-teollisuudessa, sillä noin puolet maailman LVL:stä tuotetaan Rauten toimittamilla koneilla.

Rauten kilpailijat ovat pääasiassa paikallisesti tai alueellisesti toimivia, yhteen tai muutamaaan prosessiin tai teknologiaan keskittyneitä pieniä tai keskisuuria yrityksiä.

Yksi Rauten kilpailuetu on vahva sitoutuminen puutuoteteollisuuden palvelemiseen. Kokonaispalvelukon-

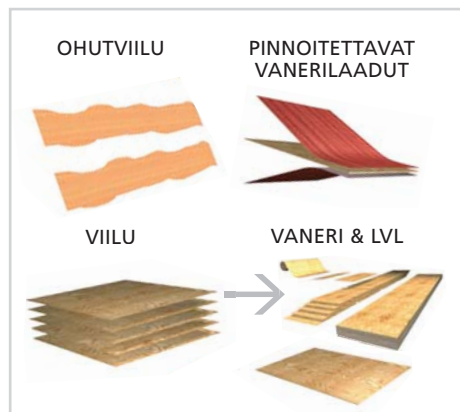
VANERINKULUTUS
LOPPUKÄYTTÖKOHEITTAIN 2010
Kokonaiskulutus 81,0 milj. kuutiota

- Rakentaminen 47 %
- Huonekalut 20 %
- Pakkaukset 11 %
- Lattiat 9 %
- Kuljetusvälineet 8 %
- Muut 5 %

septi käsittää asiakkaan tekemän investoinnin koko elinkaaren. Näin Raute pystyy tarjoamaan asiakkailleen ainutlaatuista osaamista prosessien tehostamiseksi ja lisäarvon synnyttämiseksi. Rauten kyky ratkaista asiakkaan ongelmia kattavalla tuote- ja palvelutarjonnalla sekä pitkäaikainen kokemus auttavat asiakkaita tuottavuuden, kannattavuuden ja kilpailukyvyn parantamisessa.

Rauten teknologia

- HUONEKALUT
- RAKENTAMINEN, SISUSTUS
- KULJETUS, PAKKAUS

Painopiste kehittyvillä markkinoilla

Rauten keskeinen kasvun mahdollisuus on kehittyvien markkinoiden mahdollisuuksiin ja haasteisiin vastaaminen.

Vuonna 2010 vanerin kokonaistuotanto kasvoi yhteensä yli 10 prosenttia. Kasvun arvioidaan jatkuneen myös vuonna 2011, joskin selvästi hitaampana.

Konaistuotantoa nosti erityisesti kehittyvillä markkinoilla, pääasiassa Kiinassa valmistettu vaneri. Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa tuotantokapasiteettia on poistunut markkinoilta ja painopiste on jäljellä olevan tuotantokapasiteetin kilpailukyvn kehittämässä.

Kehittyneillä markkinoilla keskitytään jatkossakin yhä tiukemmin olemassa olevan tuotantokapasiteetin kilpailukyvn kehittämiseen. Kehittyvillä markkinoilla tuotantoteknologi-

aan liittyvät arvostukset ja investointien päätöksenteon kriteerit ovat osin erilaisia kuin perinteisillä kehittyneillä markkinoilla.

Eurooppa ja Afrikka

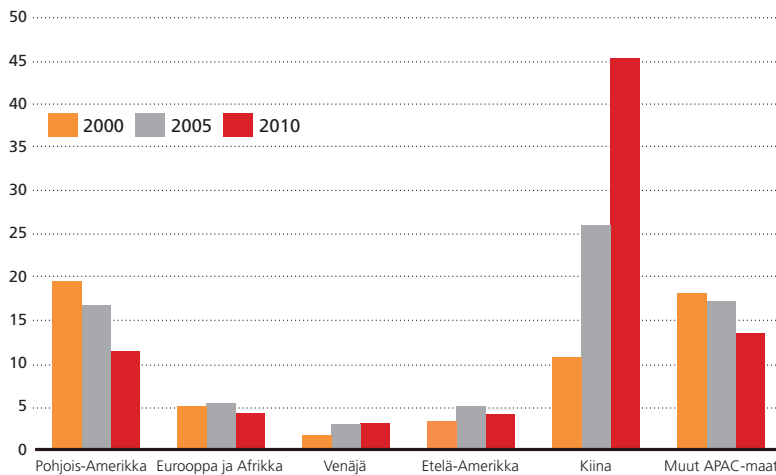
Euroopassa alan yritykset ovat epäyhtenäinen ryhmä. Tuotantoteknologian taso on kuitenkin yleisesti korkea. Tärkeimpiä raaka-aineita ovat koivu, kuusi, muutamant mäntylajikkeet, poppeli ja pyökki. Vanerintuottajat ovat keskittyneet valmistamaan pitkälle jalostettua ja korkealaatuista vaneria erikoissovellutuksiin. Tuotetun vanerin markkinat ovat pääosin Euroopassa, mutta erikoistuotteita viedään mm. Yhdysvaltoihin.

VANERINTUOTANTO EUROOPASSA (1 000 m³)

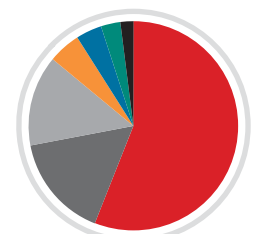
	2005	2010
Suomi	1 308	980
Italia	390	310
Espanja	360	248
Ranska	389	222
Latvia	211	213
Puola	144	145
Ruotsi	92	84
Romania	98	64
Bulgaria	36	31
Viro	43	39
Muut	260	160
YHTEENSÄ	3 331	2 495

Lähde: Indufor

VANERINTUOTANNON KEHITYS ALUEITTAIN vuosina 2000, 2005 ja 2010, milj. kuutiota

VANERINTUOTANTO MARKKINA-ALUEITTAIN 2010 Kokonaistuotanto 81,5 milj. kuutiota

- Kiina 56 %
- Muut APAC-maat 16 %
- Pohjois-Amerikka 14 %
- Etelä-Amerikka 5 %
- Venäjä 4 %
- Eurooppa 3 %
- Afrikka 2 %

Lähde: Indufor

”

Ekologisuuden tärkeys korostuu tulevaisuudessa ja avaa mahdollisuuksia puurakentamisen kasvulle.

Suomen ja Baltian vaneriteollisuus käyttää raaka-aineina koivua ja kuusta. Teollisuuden tuotantoprosessit ovat pitkälle automatisoituja. Tuotetun vanerin markkinat ovat maailmanlaajuiset, mutta merkittävä osa käytetään Euroopassa. Latviassa vaneriteollisuus on viime vuosina kehittynyt voimakkaasti. Suomi on merkittävin LVL:n valmistusmaa Euroopassa, ja kuusesta valmistettavan LVL:n markkinat ovat maailmanlaajuiset. Suomessa vaneri- ja LVL-teollisuus on päässyt vuosien 2008 ja 2009 laman jälkeen uuteen kasvuun.

Itä- ja Keski-Euroopan vaneriteollisuus koostuu pienistä yrityksistä, joiden tuotantokapasiteetti ei tyypillisesti mahdollista mutta toisaalta ei myöskään edellytä suuria investointeja. Raaka-aineina käytetään useita puulajeja, mm. koivua, haapaa, kuusta ja pyökkiä. Pitkälle erikoistuneiden lopputuotteiden markkinat ovat pääosin Euroopassa.

Etelä-Euroopassa toimii muutamia suurehkoja vanerinvalmistajia sekä useita hyvin pieniä ja erikoistuneita viilun ja vanerin valmistajia. Tärkeimpiä raaka-aineita ovat poppeli ja meri-

mänty. Tärkeimmät markkinat ovat Keski- ja Etelä-Euroopassa.

Euroopassa Raute on suurin toimija ja kilpailee italialaisen Cremonan kanssa etenkin poppeli- ja pyökki-alueella ja saksalaisen Grenzebachin kanssa kuivausteknologiassa.

Eurooppa on tärkeä markkina-alue Rautelle. Raute vastaa Euroopan puutuoteteollisuuden lähivuosien haasteisiin kehittämällä uusia korkean teknologian innovaatioita tuotantoprosessien tehostamiseen yhdessä perinteisten kumppaniensa kanssa.

Rakentamisen elpyminen Euroopassa voi luoda markkinoilla tarvetta myös uudelle tuotantokapasiteetille. Ekologisuuden tärkeys korostuu tulevaisuuden rakentamisessa ja asumisessa, mikä avaa mahdollisuuksia puurakentamisen kasvulle perinteisen betonirakentamisen rinnalla. Vaneri-, viilu- ja LVL-teollisuuden haaste lähivuosina on pystyä vastaamaan tämän trendin synnyttämiin uusiin tarpeisiin. LVL:lle tuotteena avautuu merkittävä kasvun mahdollisuus.

Rauten vahvuudet ovat Euroopan olosuhteisiin ja raaka-aineille sopivan

tuotantoteknologian osaaminen sekä tunnettuus kotimarkkinallaan. Raute tavoittelee Euroopan markkinoilla kasvua asiakassuhteita syventämällä, teknologiapalveluiden kattavuuden lisäämisellä sekä auttamalla asiakkaitaan hyötymään puurakentamisen kasvusta.

Afrikka on perinteisesti toiminut raakapuun toimittajana, ja vaneriteollisuuden kehittyminen on ollut siellä hidasta. Raaka-aineena käytetään luonnonvaraisia metsiä, ennen kaikkea okoumea. Afrikassa markkinoita ovat perinteisesti dominoineet eurooppalaiset konetoimittajat. Puun viennin rajoitukset muutamissa tärkeissä tuottajamaissa ovat lisänneet tarvetta jatkojalostaa puuta paikallisesti. Muutamissa Länsi-Afrikan maissa (Gabon, Ghana, Kamerun) olevat istutusmetsät kasvavat lähivuosina viiluntuotantoon sopiviksi ja tämän raaka-ainepotentiaalin hyödyntäminen kilpailukykyisesti edellyttää nykyistä tehokkaampia ja modernimpia tuotantoprosesseja. Rauten tuotetarjonnasta löytyy teknologia-atasoltaan myös Afrikan olosuhteisiin sopivia ratkaisuja.

Venäjä

Puutuoteteollisuuden kannalta Venäjän erityinen vahvuus on lähes rajattomissa puuraaka-ainevaroissa. Venäjän osuus maailman metsäpinta-alasta on yli 20 prosenttia ja vuosittaisesta puun kasvusta lähes 18 prosenttia, mutta teollisesta puunkorjuusta vain 6 prosenttia. Venäjällä on pitkät perinteet vanerintuotannossa. Osaavan työvoiman saatavuus on hyvä ja kustannustaso on kilpailukykyinen. Vanerintuotannon kasvua rajoittavat lähinnä puunkorjuun puutteellinen infrastruktuuri sekä logistiikan kustannukset.

Venäläiset vanerinvalmistajat ovat pääosin alalla jo pitkään toimineita yrityksiä. Vakiintuneet toimijat panostavat toimintansa kehittämiseen ja uusivat tuotantoteknologiaansa. Alalle tulee myös uusia investoijia, jotka hyödyntävät metsävaroja ja rakentavat moderneja tuotantolaitoksia.

Raute on markkinajohtaja Venäjällä. Venäjän liittyminen Maailman kauppajärjestön (WTO) jäseneksi tulee edesauttamaan Rauten liiketoimintaa Venäjällä, mutta toisaalta myös kilpai-

lijat, ennen kaikkea japanilaiset, saavat saman edun. Kilpailu Venäjällä tulee jatkossa kiristymään. Rahoituksen ja erilaisten viranomaispäätösten merkitys hankkeiden onnistumisessa ja niiden vaikutus projektien toteutumisaiakatauluihin on paljon suurempi Venäjällä kuin muilla markkina-alueilla.

Venäjän oman talouden kehityksessä tulee puutuotteiden kysyntä kasvamaan kotimaisessa rakentamisessa sekä asumiseen liittyvässä kulutuksessa. Venäläisten vanerintuottajien riippuvuus Euroopan ja Pohjois-Amerikan markkinoista tulee vähenemään. Uudenaikaisen ja tehokkaan havuvaneriteollisuuden kehittyminen Venäjälle on suuri mahdollisuus Rautelle. LVL:n osalta rakennusmääräysten ja -tapojen muuttuminen tullee viemään useita vuosia. Myös uudenaikaisiin materiaaleihin perustuva puurakentaminen tulee kehittymään Venäjällä. Venäjän hallitus pyrkii omilla toimillaan edesauttamaan kansallisen vaneriteollisuuden kehittämistä ja muun muassa paikallishallinnot saavat tukea infrastruktuurin kehittämiseen.

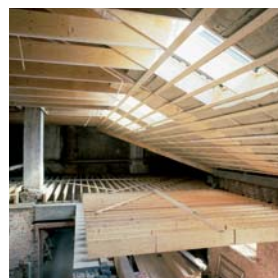
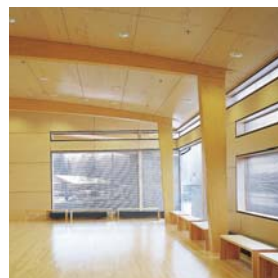
Rauten vahvuus Venäjällä on paikallisten tapojen ja käytäntöjen tuntemus sekä asiakaspalvelu venäjän kielellä. Suuri asennettu laitekanta ja paikallisesti tuotetut teknologiapalvelut sekä paikallisiin olosuhteisiin sovitettu ratkaisutarjonta ovat avainasioita. Vuoden 2011 aikana erityisesti Rauten modernisointituotteet saivat jalansijaa Venäjän markkinoilla. Hyvät ja pitkäaikaiset asiakassuhteet sekä vahvat näytöt onnistumisista ovat tärkeitä referenssejä myös uusille investoijille.

Aasian ja Tyynenmeren alue

Suurin osa Aasian ja Tyynenmeren alueella valmistetusta vanerista käytetään alueen sisällä. Vaneria viedään mm. Lähi-itään, Yhdysvaltoihin ja Eurooppaan. Aasiassa vanerintuotannossa käytetään raaka-aineena trooppisia puulajeja, muun muassa merantia ja keruingia. Pieniläpimittaisen istutuspuun, kuten akasian ja albizian, käyttö yleistyy. Tyynenmeren alueella vaneria valmistetaan eri mänty- ja eukalyptuslajeista. Australiassa ja Uudessa-Seelannissa on paljon istutusmetsiä. Myös

”

Rauten vahvuus Venäjällä on paikallisten tapojen ja käytäntöjen tuntemus.

Kiinassa ja Kaakkois-Aasiassa istutusmetsien merkitys kasvaa.

Aasian ja Tyynenmeren alueen vanerintuotannon kehitys on ollut viime vuosina hyvin kaksijakoista: Kiinassa tuotanto on kasvanut erittäin voimakkaasti, mutta muissa suurimmissa tuottajamaissa tuotannon määrät ovat laskeneet. Alueen sisällä on neljä toisistaan poikkeavaa markkina-alueita.

Australia ja Uusi-Seelanti muisuttavat markkina-alueena Eurooppaa ja Pohjois-Amerikkaa. Tuotantoteknologia ja automaatio ovat korkealla tasolla, vanerintuotannon kasvu on hidasta ja alalla toimivat yritykset ovat melko vakiintuneita. Korkean kustannustason takia monien alan toimijoiden on vaikea löytää perusteita uusille investoinneille, vaikka hyvälaatuista ja kohtuuhintaista raaka-ainetta on saatavilla hyvin hoidetuista istutusmetsistä. Vuoden 2011 tulvien seurauksena Australiassa on suljettu yksi suurehko vaneritehdas, mutta korvaavan kapasiteetin rakentaminen näin vapautuneelle puuraaka-aineelle ei ole vielä käynnistynyt.

Kaakkois-Aasiassa vanerintuotanto taantui vuonna 2010 pääasiassa raaka-aineongelmien takia ja tuotannon arvioidaan kääntyneen kasvuun vuoden 2011 aikana. Sekä Malesiassa että Indonesiassa on suunnitteilla merkittäviä hankkeita kasvavien istutusmetsien hyödyntämiseksi. Näiden hankkeiden toteutuessa Rautelle avautuu mahdollisuus päästä hyödyntämään perinteistä vahvuuttaan, pienikokoisen puun prosessointia, japanilaisten kilpailijoiden hallitsemille markkinoille.

Kiina on ylivoimaisesti maailman suurin vanerintuottajamaa. Siellä vanerintuotanto on kasvanut lähes 4,5-kertaiseksi viimeisen 10 vuoden aikana. Kasvu on toteutettu erittäin käsityövaltaisena, pienillä investoinneilla ja suurelta osin tuontipuun varassa. Jatkossa tuotannon määrä ei voine jatkaa kasvuaan läheskään yhtä voimakkaasti. Sen sijaan teollisuus tulee kehittymään teknologisesti ja myös raaka-aine saadaan enenevässä määrin kotimaisista istutusmetsistä. Panostukset Kiinan markkinoille kohdennettuihin ratkaisuihin ja paikallinen läsnäolo tarjoavat

”

Kiina on ylivoimaisesti maailman suurin vanerintuottajamaa.

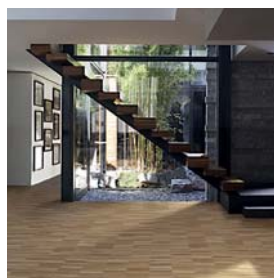
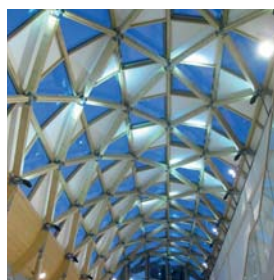
Rautelle hyvän pohjan menestyä tällä markkina-alueella jatkossa. Rauten tavoite on saavuttaa lähivuosina asema johtavien yritysten joukossa vanerintuotannon kannalta keskeisimpien osaprosessien toimittajana.

Japani ja Etelä-Korea muodostavat oman markkina-alueensa, jolle on tunnusomaista raaka-aineen korkea hinta, tuotantoteknologian korkea taso ja japanilaisten konetoimittajien dominoiva asema. Vaikka tuotantoteknologian taso yleisesti ottaen on kor-

VANERINTUOTANTO AASIAN-TYYNENMEREN ALUEELLA (1 000 m³)

	2005	2010
Kiina	25 965	45 327
Malesia	5 006	3 901
Indonesia	4 534	2 996
Japani	3 212	2 287
Intia	2 130	2 154
Korean tasavalta	680	494
Uusi-Seelanti	405	366
Singapore	280	280
Filippiinit	314	253
Thaimaa	110	120
Australia	156	118
Muut	347	463
YHTEENSÄ	43 139	58 759

Lähde: Indufor

”

Araucón Nueva Aldean vaneritehdas, joka tuhoutui vuoden 2012 alussa tulipalossa, jälleenrakennetaan Rauten koneilla.

kea, Rautella on mahdollisuuksia tuoda tälle markkinalle teknologioita, joita siellä ei nyt ole käytössä. Tällaisia ovat esimerkiksi konenäkö sekä Rauten viilunlajitteluun kehittämät teknologiat, joissa pieniä päänavauksia tehtiin jo vuoden 2011 aikana. Maanjäristyksen ja tsunamin vaneritehtaille aiheuttamien tuhojen korjaaminen alkaa vuoden 2012 aikana. Rautella on mahdollisuuksia saada näissä hankkeissa pieniä toimituksia kilpailussa kotimarkkinoillaan toimivia japanilaisia konetoimittajia vastaan.

Etelä-Amerikka

Etelä-Amerikan suurimmat vanerin tuottajamaat ovat Chile ja Brasilia.

Istutusmetsien käyttöön perustuva vaneriteollisuus kasvaa edelleen Chilessä, jossa raaka-aine on pääasiassa radiata-mäntyä. Kasvuvaiheessa puut karsitaan oksattomaksi noin 6 metrin korkeuteen saakka, jolloin tuloksena saadaan oksattomia tukkeja hyvälaatuisen vanerin raaka-aineeksi. Alueen oma kulutus on kasvussa, mutta valtaosa vanerista viedään edelleen Pohjois-Amerikkaan ja Eurooppaan. Suurimmat vanerinvalmistajat ovat Rauten

asiakkaita. Vuoden 2011 merkittävin kauppa Rautelle oli tilaus uuden tuotantolaitoksen koneista Chileen.

Vanerintuotantoon sopivia istutusmetsiä on Chilessä edelleen kasvamassa lisää ja niiden varaan tullaan rakentamaan lisää tuotantokapasiteettia. Chilen suurimman vanerinvalmistajan Araucón Nueva Aldean vaneritehdas, joka tuhoutui vuoden 2012 alussa tulipalossa, jälleenrakennetaan Rauten koneilla.

Brasiliassa vaneriteollisuus on menestynyt Chileä heikommin. Raaka-ainevarat eivät ole yhtä korkealaatuisia ja investoinnit ovat olleet pienempiä. Merkittävä osa vaneriteollisuudesta on teknologialtaan vanhentunutta ja perustuu yksinkertaiseen, paikalliseen teknologiaan. Luontaiset edellytykset myös Brasilian vaneriteollisuuden kehittymiselle ovat olemassa. Rauten kehittyville markkinoille tuomat teknologiaratkaisuille sopivat myös Brasilian vaneriteollisuudelle.

Rauten merkittävimmät kilpailijat Etelä-Amerikassa ovat brasilialaisia laitevalmistajia. Myös eurooppalaiset ja amerikkalaiset kilpailijat toimivat alueella.

Rauten tavoitteena Etelä-Amerikassa on säilyttää johtava asemansa uuden kapasiteetin rakentamisessa ja saada uusia asiakkuuksia pienten ja keskisuuren vanerinvalmistajien modernisointi- ja kehityshankkeissa.

Pohjois-Amerikka

Pohjois-Amerikka oli ennen Kiinan voimakasta kasvua maailman suurin vanerintuotannon alue.

Noin kymmenessä vuodessa vanerin tuotannon määrä on laskenut lähes 20 miljoonasta kuutiometristä noin 11 miljoonaan kuutiometriin. Havuvanerissa ja LVL:ssä Pohjois-Amerikka on edelleen maailman suurin tuotantoalue. Mantereen itäosissa on myös merkittävää, jalopuuta käyttävää viilu- ja vaneriteollisuutta. Puutuoteteollisuuden keskittyminen muutamien toimijoihin on Pohjois-Amerikassa selvästi pidemmällä kuin muilla markkina-alueilla. Viisi suurinta yhtiötä tuottavat 65 prosenttia vanerista ja 85 prosenttia LVL:stä.

Vanerin ja LVL:n kysyntää ohjaa pääasiassa Yhdysvaltojen talous, erityisesti asuntorakentaminen. Vaneriteollisuuden keskittymisen ja vuosina

2007 ja 2008 tapahtuneen asuntorakentamisen romahtamisen johdosta vanerintuotantoon on investoitu erittäin vähän. Olemassa olevan tuotantokapasiteetin kehittämiseen on kohdistunut pienehköjä investointeja. LVL:n kuluksen ja tuotannon arvioidaan kasvavan Pohjois-Amerikassa vasta, kun talouskasvu käynnistyy ja asuntora-

kentäminen elpyy. Myös vanerintuotanto tulee kasvamaan, mutta ei palaa vuotta 2007 edeltäneelle tasolle.

Rautella on mahdollisuus kasvattaa Pohjois-Amerikan markkinoilla toimittamalla Rauten huipputeknologiaan perustuvia ratkaisuja modernisointeina muiden konetoimittajien laitteisiin. Rauten merkittävin kilpai-

lija ja markkinajohtaja laitetuotetuissa Pohjois-Amerikassa on amerikkalainen USNR-konserniin kuuluva Coe Manufacturing. Kilpailu vähistä investoinneista on kovaa myös pienten ja erikoistuneiden paikallisten toimijoiden kanssa.

ASIAKASKESKEISYYS

Houkuttelevat ratkaisut eri asiakastarpeisiin globaalisti

Asiakkaat ja heidän tarpeensa ovat tärkein toimintaamme ohjaava tekijä. Rauten on saavutettava ensisijaisen toimittajan asema yhä useampien asiakkaiden mielessä ja eri markkina-alueilla. Tähän voidaan päästä vain, kun tuotetarjonta aidosti vastaa asiakkaiden tarpeita ja auttaa heitä kehittämään omaa toimintaansa.

”Luottamukselliset välit asiakkaan organisaation eri tasoille luovat hyvän perustan yhteistyölle. Kuuntelemme asiakasta ja kehitämme uusia toimintatapoja. Olemme ottaneet käyttöön Account Manager -toimintamallin, millä pyrimme varmistamaan sen että asiakas saa meiltä laadukasta palvelua, joka sopii juuri hänen tarpeeseensa. Tavoitteemme on, että jokainen asiakas on ylpeä käyttäessään Rauten koneita ja laitteita.”

Olga Harju
Vice President, CIS

Muutostrendit mahdollisuuksia Rautelle

Kestävän kehityksen haasteet ja muut maailmanlaajuiset muutostrendit synnyttävät uusia tarpeita puutuoteteollisuudelle ja luovat liiketoimintamahdollisuuksia Rautelle.

Uusiutuvan puun käyttö raaka-aineena lisääntyy

Puun käytöllä on positiivisia ilmastosta ja ympäristövaikutuksia. Rakentaminen ja asuminen ovat tärkein ja luontevin puun käytön kohde. Ekologisuusvaatimusten lisääntyminen tulee lisäämään puun ja puutuotteiden käyttöä rakentamisessa. Tutkimustyö uusiutuvan puun käytön ilmastopoliittisesta merkityksestä on vasta alkamassa. Pitemmälle jalostettujen puutuotteiden käyttö, kuten LVL:n käyttö rakentamisessa ja viilupintaisten tuotteiden ja vanerin käyttö sisustamisessa, kasvaa. Puun lisäänty-

vä käyttö raaka-aineena kasvattaa puutuoteteknologian toimittajien kysyntää.

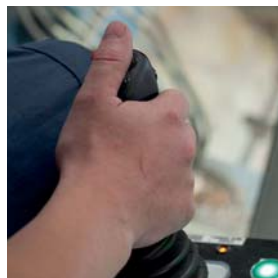
Ympäristötietoisuus kasvaa ja ympäristönormit tiukentuvat

Kuluttajat ja asiakkaat vaativat lopputuotteita, joiden valmistus on ympäristöystävällistä, jotka kuormittavat luontoa vähän, tuottavat vähän päästöjä, käyttävät uusiutuvaa raaka-ainetta tehokkaasti ja soveltuvat kierrätykseen. Käytettävien raaka-aineiden ja lopputuotteiden jäljitettävyyden edellyttää standardoituja tuotantoprosesseja. Puutuotteiden valmistuksessa käy-

tettävien lisäaineiden, kuten liiman ja pinnoiteaineiden, ympäristövaikutuksia vähennetään edelleen jatkossa. Valmistukseen liittyvät korkeammat laatuvaatimukset luovat uusia liiketoimintamahdollisuuksia puutuoteteknologian ja siihen liittyvien palveluiden toimittajille.

Kiristynyt kilpailu vaatii kustannustehokkaampia valmistusmenetelmiä

Puutuotteiden kysyntä kasvaa ja niitä valmistetaan suuremmissa tehtaissa, joiden kilpailukyky perustuu ny-

”

Puun lisääntyvä käyttö raaka-aineena kasvattaa puutuoteteknologian toimittajien kysyntää.

kyistä tehokkaampaan raaka-aineen ja muiden tuotannon tekijöiden käyttöön ja pienempiin yksikkökustannuksiin. Kiristynyt kilpailu vanerinvalmistajien kesken synnyttää investointeja uusiin tehokkaisiin tuotantoprosesseihin. Usein prosessien tehostaminen myös edesauttaa ympäristökuormituksen pienenemistä.

Energia kallistuu

Energian hinta tulee kohoamaan nykyistä korkeammalle tasolle ja teollisuus vaatii energiatehokkaita ratkaisuja. Puutuotteiden valmistuksessa käytettävien raaka-aineiden, kuten liiman ja pinnoiteaineiden, ympäristövaikutuksia vähennetään ja samalla tuotantoprosesseissa syntyviä sivutuotteita pyritään hyödyntämään nykyistä paremmin mm. energian tuotannossa. Myös tuotantoprosessin eri vaiheissa syntyvän hukkalämmön talteenotto ja kierrättäminen tarjoavat uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Kehittyvien markkinoiden merkitys kasvaa

Kehittyvien markkinoiden vaurastuminen lisää rakentamisen määrää. Elin-tason noustessa panostukset myös elä-misen laatuun kasvavat. Kiinnostus työturvallisuuteen ja ergonomiaan ja sitä kautta automaatioasteen nostamiseen on kasvussa myös kehittyvillä markkinoilla.

KEHITTYVÄT MARKKINAT

Kolmen johtavan toimittajan joukossa valituilla kehittyvillä markkinoilla

Kehittyvien markkinoiden painoarvo kasvaa liiketoiminnassamme. Rauten on pystyttävä tarjoamaan ratkaisuja huipputekniikan lisäksi myös olosuhteisiin, joissa automaatiolla ei vielä luoda ratkaisevaa kilpailuetua. Kehittyvät markkinat eivät ole yksi ja yhtenäinen kokonaisuus, mutta yhteistä niille Rauten kannalta on puutuotteiden ja niiden valmistamisessa käytettävien tuotantokoneiden kustannusrakenteen erilaisuus.

“Kehittyvillä markkinoilla tarvitaan koneita ja tuotantolinjoja, jotka takaavat laadukkaan tuotannon ja mahdollistavat tuotantokapasiteettien kannattavan kasvattamisen pitäen investointikustannukset paikallisen teollisuuden investointikykyä vastaavalla tasolla. Olemme vahvasti paikallistamassa toimintaamme ja panostamme paikalliseen osaamiseen tuettuna Rauten vahvalla tietotaidolla.”

Jukka Siiriäinen
Vice President, APAC

Kannattavia ratkaisuja kaikkiin asiakastarpeisiin

Raute keskittyy palvelemaan perinteisiä asiakastoimialoja, viilu-, vaneri- ja LVL-teollisuutta.

Rauten strategia on kiteytetty visiossa: Raute tarjoaa kannattavia ratkaisuja kaikkiin asiakastarpeisiin. Kannattavuus on välttämätön ehto niin Rauten kuin Rauten asiakkaidenkin toiminnan jatkumiselle ja kehittymiselle. Ratkaisuihin yhdistyvät sekä teknologia ja laitteet että niiden käyttämiseen ja kehittämiseen tarvittavat palvelut. Painopisteen siirtymässä yhä voimakkaammin kehittyvil-

le markkinoille tulee Rauten tunnistaa yksilölliset asiakastarpeet entistä paremmin ja pystyä tarjoamaan ratkaisuja huipputekniikan lisäksi myös olosuhteisiin, joissa automaatiolla ei vielä luoda ratkaisevaa kilpailuetua.

Viilupohjaisten puutuotteiden kysyntä on vakaata ja kasvaa maailmanlaajuisesti. Kysynnän kasvu painottuu kehittyville markkinoille. Osa kehittyvien markkinoiden kulutuksesta oh-

jautuu kuitenkin kehittyneisiin maihin mm. huonekaluina. Ympäristönäkökoh- tien tärkeyden korostuminen kaikessa toiminnassa suosii uusiutuvien luonnonvarojen käyttöä mm. rakentamises- sa ja soveltuvien osin myös kuljetusvä- lineissä. Viilupohjaisten puutuotteiden houkuttelevuutta lisää niiden valmis- tuksessa tarvittavan energian ja kemi- kaalien alhainen määrä moniin vaihtoehtoisin materiaaleihin verrattuna.

MISSIO

Raute tuo lisäarvoa asiakkaidensa liiketoimintaan toimittamalla ratkaisuja kannattavaa ja ympäristömyötäistä puutuotteiden tuotantoa varten.

VISIO

Kannattavia ratkaisuja kaikkiin asiakastarpeisiin.

PAINOPISTEET

ASIAKAS-
TARPEET

TEKNOLOGIA-
PALVELUT

KEHITTYVÄT
MARKKINAT

KUSTANNUS-
TEHOKKUUS

MENESTYKSEN
NÄLKÄ

TAVOITTEET

> Kasvu > Kannattavuus > Sopeutuminen

Kehittyvien maiden elintason nousu ja ”keskiluokkaistuminen” lisäävät puurakentamiseen ja asumiseen liittyvää puutuotteiden kysyntää.

Strategiset valinnat nojaavat kahteen trendinomaiseen muutokseen

Koko markkinan painopisteen siirtyminen kehittyville markkinoille jatkuu. Kiinan ja muun Aasian, Venäjän sekä Etelä-Amerikan osuus maailman viilupohjaisten tuotteiden tuotannosta kasvaa edelleen. Toisaalta perinteisillä läntisillä, korkean kustannus- ja hintatason markkinoilla vaneri- ja LVL-teollisuuden investoinnit painottuvat entistä voimakkaammin olemassa olevan tuotantokapasiteetin tehostamiseen ja kilpailukyyn parantamiseen tähtääviin hankkeisiin ja uutta kapasiteettia rakennetaan varsin vähän.

Kannattavuus, sopeutuminen ja kasvu

Rauten strategiset päätavoitteet ovat edelleen kannattavuuden parantaminen, parempi suhdannevaihteluihin sopeutuminen ja hallittu kasvu. Taloudellisia tavoitteina on parantaa kannattavuutta ja säilyttää hyvä kannattavuus kaikissa talouden suhdannetilanteissa, kasvaa markkinoita nopeammin sekä säilyttää hyvä vakavaraisuus ja tarjota sijoittajille kilpailukykyinen tuotto. Koska toteutuva kehitys on voimakkaasti riippuvainen maailmantalouden suhdanteiden kehityksestä, Raute ei julkaise taloudellisille tavoitteille aikaa sidottuja tunnuslukuja.

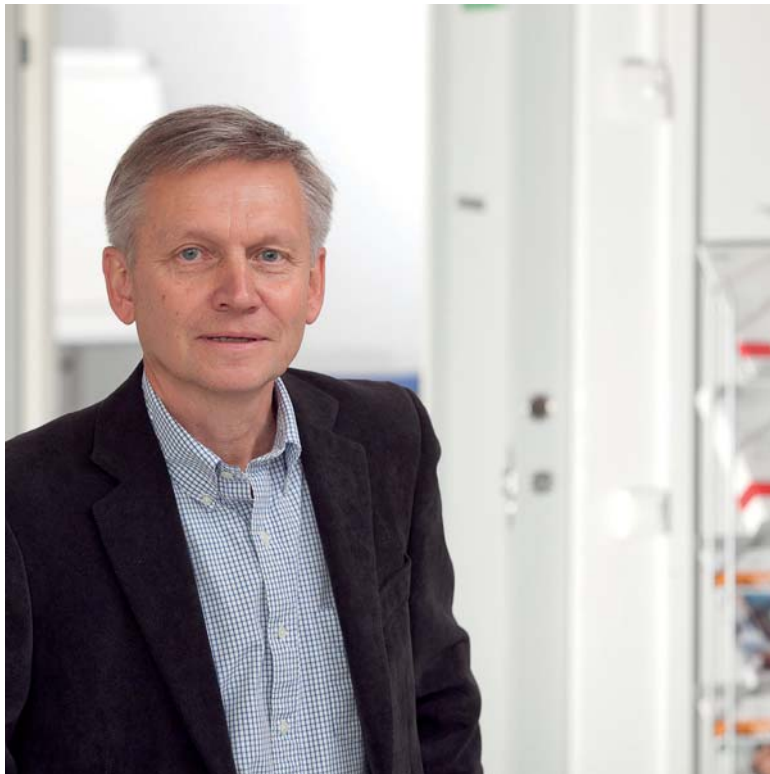
TEKNOLOGIAPALVELUT

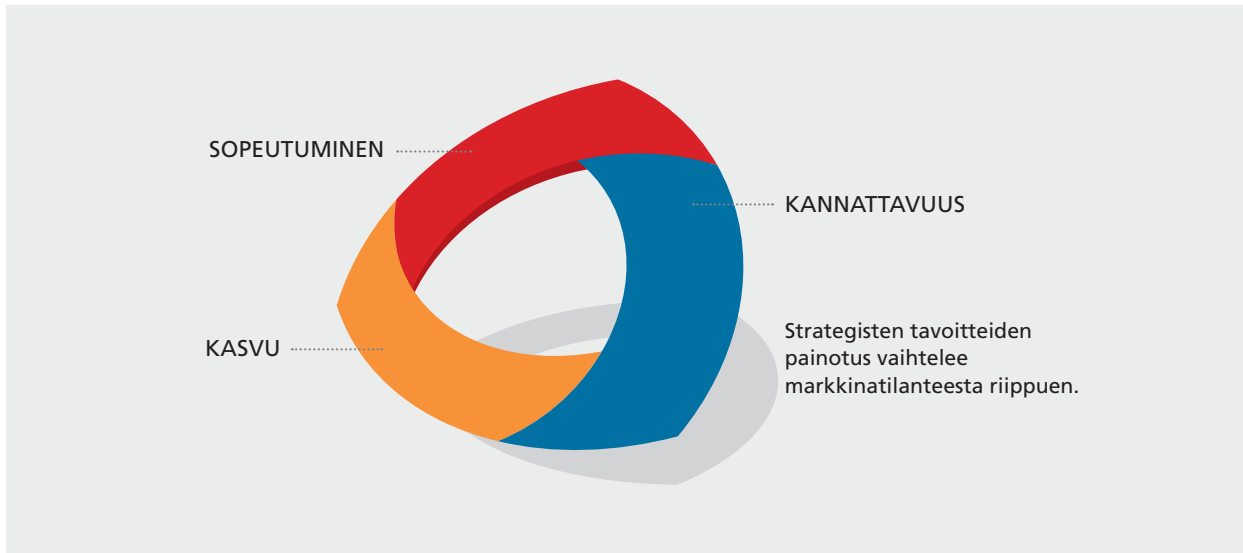
Luotettu, paikallinen koko elinkaaren aikainen kumppani tuotantoprosessin optimoimisessa

Haluamme olla asiakkaidemme luotettu kumppani heidän investointinsa koko elinkaaren ajan. Kaikilla markkina-alueilla ei Rauten toimittamien laitteiden asennettu kanta vielä sellaisenaan riitä kannattavaan jälkimarkkinoita palvelemaan liiketoimintaan. Panostamme myös kilpailijoiden toimittamien laitteiden modernisointiin Rauten teknologialla.

”Kun toimimme paikallisesti lähellä asiakkaita, opimme paremmin ymmärtämään heidän tarpeensa ja tarjoamaan kullekin asiakkaalle parhaiten sopivia teknisiä ratkaisuja ja palveluita. Paikallisella huoltoyhteistyöllä varmistamme laitteiden korkeat käyntiasteet ja suorituskyvyn säilymisen hyvänä. Pienilläkin modernisoinneilla Raute saa aikaan merkittävää taloudellista hyötyä asiakkaalle.”

Timo Reinikainen
Vice President, LAM

Strategiaa toteutetaan tekemällä

Asiakkaat ja heidän tarpeensa ovat tärkein toimintaa ohjaava tekijä. Erilaisien asiakkaiden tarpeet ja toiminnan pullonkaulat tulee ymmärtää entistäkin paremmin. Ymmärrys pitää osata muuttaa ratkaisuksi, jotka aidosti auttavat asiakkaita menestymään omassa kilpailussaan. On saavutettava ensisijaisen toimittajan asema yhä useampien asiakkaiden mielessä ja eri markkina-alueilla. Tähän voidaan päästä vain, kun tuotetarjonta aidosti vastaa asiakkaiden tarpeita ja auttaa heitä kehittämään omaa toimintaansa.

Asiakaspalvelun parantamiseksi Raute on ottanut käyttöön Account Manager -toimintamallin. Sen käyttöönottoa on vuoden 2011 aikana tuettu laajalla koulutuksella.

Teknologiapalveluiden osuus ja merkitys tulee kasvamaan niin markkinamuutoksen kuin teknologiankin kehittymisen seurauksena. Uusi, koko ajan kehittyvä teknologia vaatii osaamista, johon monien asiakkaiden ei kannata itse panostaa. Teknologian kehitymi-

nen mahdollistaa myös peruslaitteiden elinkaaren pidentämisen modernisoidulla. Raute haluaa olla asiakkaidensa luotettu kumppani koko investoinnin elinkaaren ajan. Monilla markkina-alueilla Rauten asema ei vielä ole niin vahva, että jo toimitettujen laitteiden asennettu kanta sellaisenaan riittäisi kannattavaan jälkimarkkinoita palvelevaan liiketoimintaan. Raute panostaa jatkossa myös kilpailijoiden toimittamien laitteiden modernisoimiseen Rauten teknologialla.

Vuonna 2011 merkittävin saavutus oli uusien markkinoiden avaaminen modernisointituotteille Venäjälle. Rauten laaja asennettu laitekanta Venäjällä luo kasvupotentiaalia myös jatkossa.

Kehittyvien markkinoiden painoarvo liiketoiminnassa kasvaa. Ne eivät ole kuitenkaan yksi ja yhtenäinen kokonaisuus. Kiinassa ja Intiassa valtaosa vanerintuotannosta on edelleen erittäin käsityövaltaista ja vanhanaikaista. Sen sijaan mm. Venäjällä ja Etelä-Amerikassa ollaan jo varsin lähellä kehittyneiden markkinoiden teknologian tasoa. Yhteistä kehittyville markkinoille

”

Teknologiapalveluiden osuus ja merkitys tulee kasvamaan niin markkinamuutoksen kuin teknologiankin kehittymisen seurauksena.

Rauten kannalta on puutuotteiden ja niiden valmistamisessa käytettävien tuotantokoneiden kustannusrakenteen erilaisuus: työ on edullista, mutta raaka-aineet kalliita. Kehittyvillä markkinoilla, ja ennen kaikkea Kiinassa, tulee osata toimia paikallisten tapojen ja kustannusrakenteen mukaan.

Vuoden 2011 aikana Rauten tuotekehitystoiminnan painopiste oli ai-

Jatkuva kilpailukyvyyn parantaminen ja tuotekehityksen uudelleensuuntaaminen antavat Rautelle hyvän aseman palveluasiakkaita kannattavasti.

kaisempaa enemmän kehittyviä markkinoita palvelevien ratkaisujen kehittämisessä.

Koko toiminnan tulee olla kustannustehokasta ja hintakilpailukykyistä. Raute keskittyy itse tekemään sellaista, missä sillä on aidosti vahvaa osaamista, ja parantaa palvelukykyään raken-

tamalla tehokasta ja joustavaa yhteistyöverkostoa. Onnistuminen tällaisen verkoston rakentamisessa ja johtamisessa on tärkeä tavoite.

Raute tarjoaa houkuttelevan työpaikan menestyksen nälkäisille toteuttajille. Menestyksen nälkäinen ja tavoitteisiimme sitoutunut henkilöstö luo

Rautelle onnistumisen edellytykset. Vainakin vuosina Raute on panostanut henkilöstön työhyvinvointiin ja sitouttamiseen. Osaamisen kehittämisen painopistealue on asiakaspalvelukyvyssä, ratkaisuisissa, kehittyvissä markkinoissa ja kustannustehokkuudessa.

KUSTANNUSTEHOKKUUS

Kustannustehokkaat ja ketterät prosessit sekä korkea laatu globaalissa verkostossa

Toimintamme tulee olla kustannustehokasta ja hintakilpailukykyistä. Raute keskittyy itse tekemään sellaista, missä meillä on aidosti vahvaa osaamista, sekä parantaa palvelukykyään rakentamalla tehokasta ja joustavaa yhteistyöverkostoa.

”Minulle, ja muille Rautessa pitkään työskennelleille, on kertynyt paljon sellaista osaamista, jota on nyt aika siirtää nuoremmalle sukupolvelle. Olemme kaikki lenkkejä toimintoketjussa ja vastaamme oman työmme laadusta. Hoidamme oman osuutemme hyvin ja aikataulussa, siitä on toisten hyvä jatkaa.”

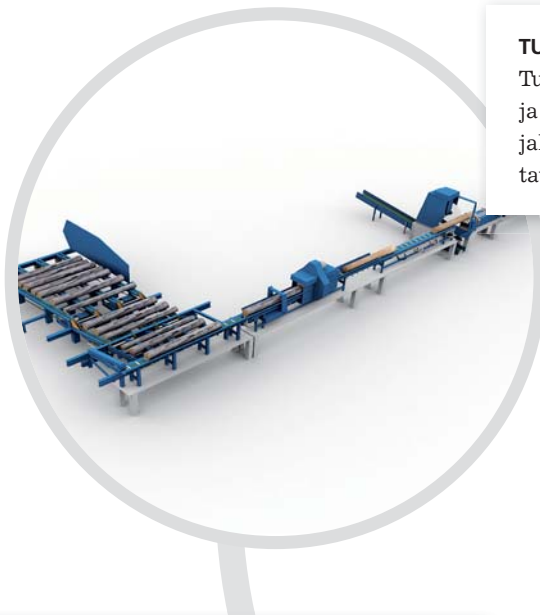
Pentti Heinonen
koneasentaja

Vanerin laatu tehdään koko prosessin hallinnalla

Vanerin tuotantoprosessi muodostuu tukinkäsittelyyn, sorvauksen, kuivausten, viilunkäsittelyyn, ladonnan, puristuksen ja levynkäsittelyyn osaprosesseista. Näitä kaikkia osaprosesseja voidaan kehittää, modernisoida ja uusia myös erikseen.

Rauten vahvuus on koko tuotantoprosessin osaaminen. Tehdastason optimitasapainon saavuttamiseksi jokaisessa osaprosessissa on otettava huomioon koko loppuketjun tarpeet. Tämän toteuttamiseen tarvitaan koko tuotantoprosessin kokonaisnäemyksen lisäksi vahvaa automaatio-osaamista ja konenäköä.

TUKINKÄSITTELY

Tukinkäsittelyosastolla tukit haudotaan, kuoritaan ja katkaistaan pölleiksi, jotka siirtyvät sorvauslinjalle. Haudonnan lämpötilalla vaikutetaan sorvatavan viilun laatuun.

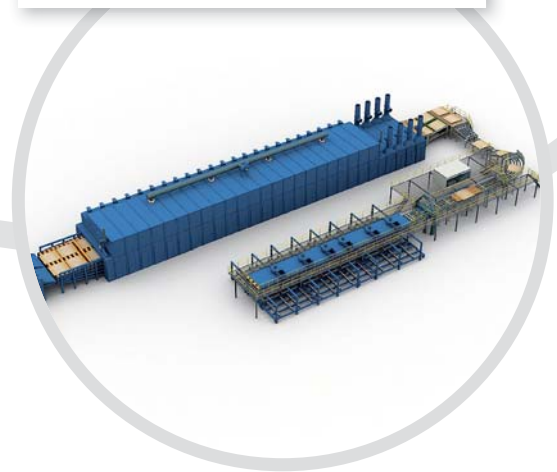
SORVAUS

Sorvauslinjalla pöllit sorvataan viilumatoksi. Viilumatto leikataan arkeiksi ja ns. jonteiksi eli vajaakokoisiksi arkeiksi. Arkit lajitellaan koon ja kosteuden mukaan kuivaamisen nopeuttamiseksi.

KUIVAUS

Kuivauslinjassa viilut kuivataan ja lajitellaan koon, teknisen ja visuaalisen laadun, kosteuden ja lujuuden mukaan. Osa kuivatuista viiluista on valmiita ladontaa varten mutta osa, yleensä yli puolet, vaatii jatkojalostusta ennen kuin niitä voidaan käyttää vaneriin.

LADONTA

Valmistellut viilut syötetään vanerin rakenteen mukaisessa järjestyksessä liimoituslaitteen läpi ja ladotaan pinkaksi. Liiman määrä vaikuttaa merkittävästi sekä vanerin laatuun että kustannuksiin.

VIILUNKÄSITTELY

Lyhyet viilut jatketaan tarvittaessa pidemmiksi arkeiksi. Kapeat tai vikoja sisältävät viilut saumataan leveämmiksi arkeiksi kulloinkin valmistettavan vanerin mittojen mukaan. Oksaisien arkkien ulkonäköä parannetaan paikkaamalla, jolloin niitä voidaan käyttää vanerin pintaviiluna. Oksattomia ja virheettömiä kapeita viilunkappaleita voidaan käyttää myös pinta-viiluna, kun ne saumataan isoiksi arkeiksi.

PURISTUS

Ladelmapinkat puristetaan kylminä esipuristimessa. Esipuristetut levyaihiot syötetään moniväliseen kuumapuristimeen jossa liima kovettuu, yksi levy kuhunkin väliin ja puristetaan korkeassa paineessa ja lämmössä vanerilevyiksi.

LEVYNKÄSITTELY

Puristetut levyt viimeistellään kittamalla viat, sahaamalla reunat suoriksi, hiomalla pinnat sileiksi ja levynpaksuus vaadittuun toleranssiin. Tämän jälkeen levyt loppulajitellaan ja pakataan kuljetusta varten. Jatkokäsittelyssä voidaan levyjen pintaan puristaa käyttötarkoituksesta riippuen erilaisia pinnoitteita tai sahata levyjä erikoismittoihin.

VANERI

on liimoitetuista ja ristikkäin ladotuista viiluista kuumapuristettu levy.

Rauten ratkaisut erilaisiin asiakastarpeisiin

Raute pyrkii tiiviiseen ja pitkäaikaiseen kumppanuuteen asiakkaidensa kanssa.

Rauten pitkä kokemus puutuoteteollisuuden teknologiatoimittajana ja asiakastarpeiden syvällinen tuntemus ovat niin asiakkaiden prosessien kehitystyön kuin Rauten omanakin tuotekehityksen perusta.

RautePro, RauteSelect ja RauteSmart ovat Rauten ratkaisuja erilaisiin asiakastarpeisiin.

RautePro-ratkaisut tarjoavat asiakkaalle teolliseen tuotantokäyttöön soveltuvaa luotettavaa teknologiaa. RautePro on sopiva ratkaisu erityisesti kehittyville markkinoille. Asiakkaan valmistamat tuotteet ovat rakentamisessa, huonekaluissa ja logistiikassa käytettäviä peruslevyjä. Tuotantokoneilta ei vaadita suurta joustavuutta, minkä johdosta investoinnit ovat kohtuullisia. Tyypillinen RautePro-tuote on peruskone tai -linja, joka sisältää myös erilliset automaattiset toiminnot ja usein lisäksi mahdollisuuden myöhemmin modernisoida kyseistä konetta.

RauteSelect-ratkaisuja arvostavat erityisesti asiakkaat, joiden tavoitteena on korkea tuotteiden laatuluokitus, tuotannon joustavuus ja tehokas raaka-aineen käyttö. RauteSelect-ratkaisut sopivat asiakkaalle, jonka tuotannon kapasiteetti on 20 000–60 000 kuutiota vuodessa ja joka käyttää useampia puulajeja raaka-aineena ja valmistaa useita levykokoja samassa tuotantolinjassa. RauteSelect-ratkaisuihin voidaan myöhemmin lisätä uusia ominaisuuksia ja modernisoimalla niitä voidaan kehittää jopa RauteSmart-tasolle. RauteSelect-ratkaisuja edustavat mm. puoliautomaattiset ladon-

talijat, joissa viilunkäsittely lukuun ottamatta lopullista paikoitusta on automatisoitu.

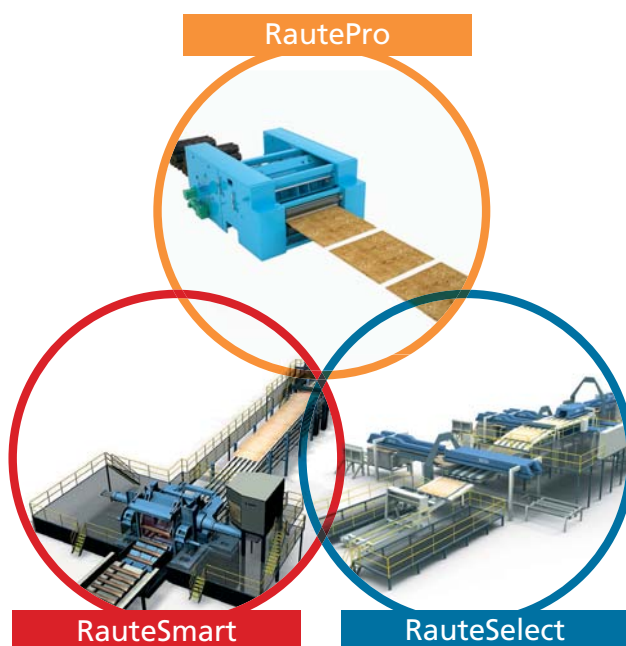
RauteSmart edustaa alan uusinta ja tehokkainta huipputeknologiaa. RauteSmart-asiakas keskittyy tuottamaan suuria määriä lopputuotetta ja myös hyödyntää uusinta automaatiota sekä tunnistus- ja mittausteknologiaa tehokkaasti. Investointia on mahdollista ylläpitää modernisoimalla ja lisäämällä siihen Rauten uusimmat tuotekehityksen tulokset. Rauten lippulaivat tuote on RauteSmart-sorvi, jonka sorvausnopeus voi olla jopa lähes 400 metriä viilumattoa minuutissa.

Rauten teknologiat

RautePro tarjoaa asiakkaalle teolliseen tuotantokäyttöön soveltuvaa luotettavaa teknologiaa.

RauteSelect mahdollistaa asiakkaalle erilaisia valintoja ja tuotannon joustavuutta.

RauteSmart tarjoaa asiakkaalle alan uusimman ja tehokkaimman huipputeknologian.

RautePro, RauteSelect ja RauteSmart ovat Rauten ratkaisuja erilaisiin asiakastarpeisiin.

Uusia ratkaisuja myös kehittyville markkinoille

Raute panostaa tuotekehitykseen noin 3–4 prosenttia liikevaihdosta. Kehittäminen on olemassa olevien koneiden ja palveluiden parantamista tai kokonaan uusien tuotteiden ja tuotantokonseptien kehittämistä.

Alan kehityksen lisäksi tuotekehityshankkeissa kiinnitetään huomiota työturvallisuuteen ja -ergonomiaan, huollon ennustettavuuteen ja kustannustehokkuuteen sekä lopputuotteiden ja niiden valmistuksen ympäristöstävällisyyteen. Uudet teknologiat testataan yhteistyössä asiakkaan kanssa tuotanto-olosuhteissa.

Kilpailun kiristyessä uusilla tuotteilla ja palveluilla ratkaistaan asiakastarpeita, jotka liittyvät puun käytön tehostamiseen, liiman ja lisäaineiden kulutuksen vähentämiseen sekä energian ja työvoimakulujen säästämiseen sekä lopputuotteen laadun parantamiseen. Tuotekehitystä kohdistetaan erityisesti energian kulutuksen minimointiin tuotettua vanerikuutiota kohti. Tuotteita muokataan ja uusia kehitetään myös kehittyville markkinoille tyypillisiin asiakastarpeisiin.

Vuonna 2011 tuotekehityshankkeiden painopiste oli aikaisempaa enemmän ratkaisujen kehittämisessä kehittyville markkinoille. RautePro-tuoteperheeseen kehitettiin uusi XY-pöllinkeskittäjä ja viilun ladontalinja. Viilun paikkaukseen kehitettiin puoliautomaattinen paikkausyksikkö Patchpal P2. Pääasiassa Kiinan mark-

kinoille kehitettiin uusi TwinPeel sorvausasema.

Myös RauteSelect- ja RauteSmart-tuotekannan vahvuuksia kehitettiin edelleen. RauteSmart-tuoteperheen uutuuksia ovat automaattinen ladontalinja sekä saumauslinjaan integroitu automaattinen jontinsyöttölaite, joissa hyödynnetään alan uusinta automaatioteknologiaa.

Parannetuilla ja tehokkailla kone- ja kosteusanalysointiratkaisuilla yhdistettynä kehitettyihin prosessiohjausmuutoksiin on saavutettu merkittäviä kapasiteetti- ja laatu paranuksia vanerintuotannossa.

Talouden taantuman aikana, asiakkaiden investointien ollessa alhaisella tasolla, Raute on panostanut erityisesti kehityshankkeisiin, joilla asiakas pystyy tehostamaan tuotantoaan ilman mittavia investointeja ja joilla on nopea takaisinmaksuaika. Tärkeä osa Rauten vuoden 2011 tuotekehitystä on ollut tuotekehitystyön tuloksena syntyneiden uusien teknologia- ja automaatiotratkaisujen tuotteistaminen siten, että niitä voidaan hyödyntää laajasti myös jo asennetun konekannan modernisoinneissa. Esimerkkinä tästä on aikaisemmin toimitettujen sorvien hydraulisten toimilaitteiden modernisointi sähköiseksi.

Rauten tärkein ympäristö- teko on asiakkaan ympäristö- myötäisempi tuotanto

Raute kiinnittää huomiota asiakkaiden kannalta keskeisiin puutuoteteollisuus-

den ympäristövaikutuksiin. Parantamalla raaka-aineen käytön tehokkuutta, pienentämällä energian kulutusta ja vähentämällä lisäaineiden, erityisesti liiman, käyttöä Raute auttaa asiakkaitaan toimimaan ympäristömyötäisemmin. Raute on vuonna 2011 kehittänyt viilun yksipuolista liimausta ja tarkkaa liiman annostelua. Uusi liimanannostelulaitteisto tuo merkittävän edun asiakkaalle liiman kulutuksen pienemisenä lopputuotteessa, ja laitteisto voidaan toimittaa sekä uusiin että vanhoihin konelinjoihin.

Automaatiolla parannetaan myös työturvallisuutta ja ergonomiaa. Vuonna 2011 Raute on panostanut erityisesti etävalvonnan kehittämiseen automaattisten tuotantolinjojen käytettävyyden seurannassa. Etävalvonnalla ennakoidaan tulevia häiriötilanteita, saadaan koko Rauten osaaminen nopeasti asiakkaan käyttöön ja vähennetään matkustusta häiriötilanteissa. Etävalvonnassa kerätty tieto myös tukee asiakkaan toiminnan kehittämistä.

Hyvä henkilöstöjohtaminen tukee strategian toteutusta

Projektiliiketoiminta yhdistettynä laajaan tuote- ja palvelutarjontaan sekä kansainväliseen liiketoimintaympäristöön vaatii osaavat ja menestyksen nälkäiset tekijät.

Uskomme, että menestys on tahdon asia, ja tiedämme, että osaava ja menestystä janoava henkilöstö on tärkein voimavaramme. Henkilöstöjohtamisen päätavoite on tukea strategiaamme toteutumista varmistamalla riittävä osaaminen ja ruokkimalla henkilöstön menestyksen nälkää.

Konsernin palveluksessa oli vuoden 2011 lopussa 464 henkilöä (495), joista yhteensä kahdeksassa ulkomaan yksikössä työskenteli 116 henkilöä (129). Kokonaisvaihtuvuus konsernissa oli 12 %.

Keski-ikä vuonna 2011 oli 44 vuotta. Henkilöstöstä 67 % työskenteli projektitoimituksiin liittyvissä tehtävissä, 15 % teknologiapalveluissa, 7 % myynnin ja markkinoinnin tehtävissä ja 11 % johdon ja hallinnon tehtävissä.

Raute palkitsee henkilöstöään hyvistä suorituksista. Konsernin tuloksen lisäksi henkilökohtaiseen tulospalkkiin vaikuttaa myös onnistuminen oman ryhmän tavoitteissa. Vuoden 2011 tavoitteissa korostuivat uudet tilaukset ja kannattavuus. Vuoden 2012 tavoit-

teissa painotetaan lisäksi laatua ja kustannustehokkuutta. Konsernin operatiivisen toiminnan tuloksesta johtuen vuonna 2011 maksettiin oman ryhmän tuloksiin perustuvia tulospalkkioita kolmannelta vuosineljännekseltä.

Vuoden 2011 koulutuksen painopistealueita olivat asiakaskeksinen johtaminen, suunnitteluosaaminen sekä tietotekniikka.

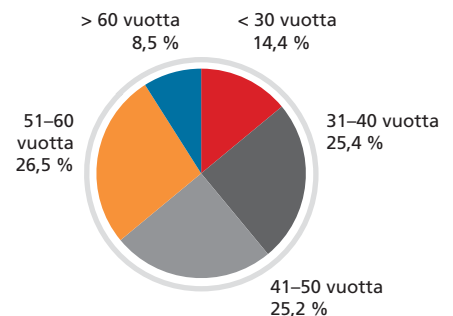
Tuloksiin kestävä kehityksen avulla

Rauten tavoitteena on vähentää systemaattisesti oman toimintansa epäsuotuisia ympäristövaikutuksia. Tavoitteet liittyvät jätehuoltoon, energiankäyttöön, kemikaalien hallintaan ja turvallisuuden. Ympäristöriskejä hallitaan ympäristönhallintaohjelman avulla.

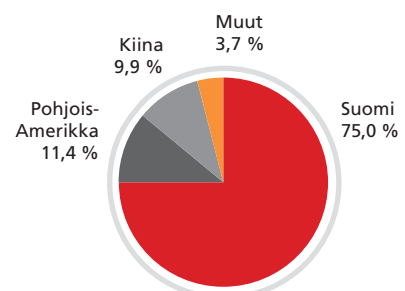
Rauten yksiköillä Nastolassa ja Jyväskylässä on ISO-sertifioidut laatu- ja ympäristöjärjestelmät, joiden periaatteet ohjaavat toimintaa myös konsernin muissa toimipisteissä. Yhteistyökumppanien ja alihankintaverkoston toimintaa ja eettisiä periaatteita arvioidaan yhtenäisten kriteerien mukaan.

Rauten tavoitteena on kehittää työympäristöä jatkuvasti tuottavuuden, turvallisuuden ja ympäristömyötävyyden osalta. Vuonna 2011 Rauten tuotannon eri osastoilla oli pitkiä työtapaturvattomia jaksoja: levytyösosastolla 191 tapaturmatonta päivää, kokoonpanossa 178 päivää ja koneistuksessa ei ollut ainuttakaan tapatur-

HENKILÖSTÖN IKÄRAKENNE

HENKILÖSTÖ MAANTIETEELLISESTI

RAUTEN HENKILÖSTÖJOHTAMISTA OHJAA NELJÄ PÄÄPERIAATETTA:

1. Yhteistyö – tehdään tuloksia yhdessä
2. Avoimuus ja keskustelu
3. Hyvä esimies-alaistoiminta
4. Jatkuva kehittyminen

maa. Koneistuksen tapaturmaton jakso on kestänyt yhtäjaksoisesti 986 päivää vuoden 2011 lopussa.

Raute on sitoutunut Teknologia-teollisuus ry:n energiatehokkuussopimuksen tavoitteeseen saavuttaa sopimuskauden lopussa vuonna 2016 liittymisvaiheessa vuonna 2008 asetettu energiansäästö tavoite, joka vastaa yhdeksää prosenttia liittymisvaiheessa ilmoitetusta energiankäytöstä. Energiankulutus vaihtelee vuositasolla tuotannon kuormituksen ja vallitsevien sääolosuhteiden johdosta, joten energiansäästö tavoitteen saavuttamista tulee tarkastella useamman vuoden osalta. Tällä hetkellä olemme hyvin ai-

kataulussa säästö tavoitteen suhteen.

Erilaisia energiansäästötoimenpiteitä tehdään jatkuvasti. Tuntitaseurannan avulla saadaan vesiputkivuotoista ja sähkön tai lämmön normaalia korkeammista kulutuslukemista häly-

tysilmoitus poikkeavasta tilanteesta ja korjaustoimenpiteet saadaan nopeasti käynnistettyä. Vuoden 2011 lopulla käynnistettiin Rautessa Motivan mallin mukainen energiatehokkuusanalyysi, joka valmistuu keväällä 2012.

YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET NASTOLASSA	2011	2010
VOC-päästöt	< 5 000 kg	< 5 000 kg
Sähkönkulutus	3,24 GWh	3,20 GWh
Lämmönkulutus	3,76 GWh	4,80 GWh
Vedenkulutus	2 550 m ³	2 690 m ³
Kokonaisjättemäärä (sis. kierrätysmetallin)	545 t	450 t
Kierrätysaste	89 %	88 %

MENESTYKSEN NÄLKÄ

Osaavat ihmiset saavuttavat yhdessä hyviä tuloksia

Tarjoamme houkuttelevan työpaikan menestyksen nälkäisille toteuttajille. Osaava ja tavoitteisiimme sitoutunut henkilöstö luo Rautelle onnistumisen edellytykset. Vaikeinakin vuosina Raute on panostanut henkilöstön työhyvinvointiin ja kehittämiseen.

"Jokainen rautelainen kuuluu johonkin tiimiin, minä olen osa taloushallinnon asiantuntijatiimiä. Teemme työtä läheisessä yhteistyössä oman tiimin sisällä ja myös muiden tiimien kanssa. Saumaton yhteistyö luo pohjan, jolle menestyksemme rakentuu. Raute tarjoaa hyvät mahdollisuudet oman osaamisen ylläpitämiseen ja täydentämiseen sekä myös oman työn kehittämiseen. Meillä panostetaan työhyvinvointiin, mikä tulevaisuudessa tuo varmasti panoksen moninkertaisena takaisin."

Mia Lippojoki
Controller, Financial accounting

Vuoden 2011 kasvu teknologiapalveluista

Vuonna 2011 Rauten liikevaihto oli 74,3 miljoonaa euroa ja kasvoi 18 prosenttia edellisestä vuodesta. Liikevaihdosta 63 prosenttia kertyi projektitoimituksista ja 37 prosenttia teknologiapalveluista. Teknologiapalvelut kasvoivat yli kolmanneksen.

Vuoden 2011 alussa maailman talous jatkoi lupaavasti edellisenä vuonna alkanutta toipumistaan vuosien 2008 ja 2009 lamasta. Vuoden kuluessa näkymät kuitenkin kääntyivät selvästi synkempään suuntaan ennen kaikkea muutamien euro maiden velkaantumisongelmien aiheuttaman epävarmuuden takia.

Euromaiden talousongelmat heijastuivat investointipäätöksiin

Vuoden 2010 ja vuoden 2011 alkupuolen ajan jatkunut Rauten asiakasteollisuksien markkinatilanteen hidastuminen tasaantui ja kääntyi osin uudelleen laskuun loppuvuotta kohti. Pääosa vanerin ja LVL:n valmistajista toimi kuitenkin edelleen normaalilla käyttöasteella. Vanerintuotannon kokonaismäärän arvioidaan jatkaneen kasvuaan koko vuoden 2011 osalta, mutta vuonna 2010 saavutettua kymmenen prosentin kokonaiskasvua hitaammin. Kasvuun on eniten vaikuttanut kehittyvillä markkinoilla, pääasiassa Kiinassa, valmistettu vaneri. Pohjois-Amerikassa puutuotteiden kysyntä oli erittäin alhaisella tasolla koko vuoden asuntomarkkinoiden ja rakentamisen heikon tilanteen johdosta.

Puutuoteteknologian ja teknologiapalveluiden kysyntä heijasteli asiakasteollisuksien markkinatilanteen

muutoksia. Alkuvuoden aikana koettu kysynnän elpyminen tasaantui kesän aikana ja muutamien markkina-alueiden osalta kääntyi uudelleen laskuun johtuen Euroopan maiden sekä Yhdysvaltojen velkaantumiseen liittyvistä uhkista. Kysyntä painottui pienehköihin hankkeisiin ja modernisointeihin. Varaosa- ja huoltopalveluiden kysyntää kasvattivat parantuneet tuotantokapasiteetin käyttöasteet.

Useita isoja suunnittelu- ja neuvotteluvaiheessa olevia yksittäisiä tuotantolinjoja ja kokonaisia tehtaita koskevia hankkeita koskevat investointipäätökset siirtyivät suunnitelluista aikatauluista. Hankkeiden lopullisten päätösten ja toteuttamisen edellytyksenä on asiakaskunnan luottamuksen säilyminen kysynnän pysyvyyteen sekä hankkeiden rahoituksen järjestäminen.

Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa tuotantokapasiteettia on poistunut markkinoilta ja painopiste oli jäljellä olevan tuotantokapasiteetin kilpailukykyyn kehittämisessä. Kiinan vanerintuotannon kasvu on saatu aikaan paikallisesti valmistetulla laitekannalla ja käsityövaltaisella tuotantomenetelmällä. Etelä-Amerikassa tehtiin investointipäätös suuren vaneritehtaan kapasiteetin kaksinkertaistamisesta. Venäjällä kysyntä kohdistui olemassa olevan tuotantokapasiteetin kehittämishankkeisiin ja modernisointeihin.

Uusissa tilauksissa kärkeen Venäjä

Rautessa vuosi 2011 heijasteli asiakasteollisuuden markkinanäkymiä. Projektitoimituksissa uudet tilaukset painottuivat ensimmäiseen ja viimeiseen vuosineljännekseen. Merkittävimmät uudet tilaukset olivat tammikuussa saadut yli 12 miljoonan euron tilaukset Venäjälle toimitettavista vaneritehtaan koneista, marraskuussa saadut yli 6 miljoonan euron tilaukset Viroon toimitettavista viilutehtaan koneista ja joulukuussa saadut yli 16 miljoonan euron tilaukset Chileen toimitettavista vaneritehtaan koneista. Muita merkittäviä tilauksia olivat sorvaus- ja kuivauslinjat Liettuun sekä kaksi paikkaus- ja sorvauslinjaa Venäjälle.

Vuonna 2011 uudet tilaukset kasvoivat noin 8 prosenttia. Markkina-alueista suurimmaksi nousi Venäjä. Teknologiapalvelut kasvoivat voimakkaasti. Modernisointituotteissa tehtiin merkittäviä päänavauksia Venäjälle.

Tulos kärsi kysynnän vaihtelusta ja lisäkustannuksista

Rauten liiketoiminnalle on luonteenomaista investointikysynnän herkkyyden maailmantalouden ja rahoitusmarkkinoiden suhdanteiden vaihteluille sekä projektityyppisen liiketoiminnan sykliisyys.

Voimakkaat vaihtelut uusissa tiluksissa näkyivät alhaisena liikevaihtona alku- ja loppuvuodesta. Teknologiapalveluiden läpi vuoden jatkunut voimakas kasvu ei riittänyt kompensoimaan projektitoimitusten voimakasta vaihtelua. Operatiivisen liiketoiminnan kannattavuus parani edellisestä vuodesta, mutta liike-tulos jäi tappiolliseksi johtuen pääosin ensimmäisellä vuosineljänneksellä syntyneistä, eräiden asennusvaiheessa olevien projektien käyttöönoton pitkittymisestä aiheutuneista lisäkustannuksista. Kannattavuutta heikensivät lisäksi kysynnän voimakkaat vaihtelut.

Tuotteita myös kehittyville markkinoille

Vuonna 2011 panostettiin edelleen uusimman vanerin ja LVL:n valmistusteknologian sekä näitä tukevan automaation ja instrumentoinnin, erityisesti konenäön, sovellutusten jatkuvaan tutkimukseen ja kehittämiseen. Uutena painopistealueena oli ensisijaisesti ke-

hittyville markkinoille kohdistettujen tuotteiden kehittäminen RautePro-tuoteperheeseen ja Kiinan markkinoille. Uutta teknologiaa tuotiin markkinoille modernisointituotteissa.

Strategiassa valitut painopisteet ohjasivat kehittämistä

Strategia ohjasi voimakkaasti kehittämistä myös omassa toiminnassa. Asiakkuuksien pohjalle rakentuvaa toimintatapaa kehitettiin edelleen ja siihen tarvittavaa osaamista syvennettiin laajalla koulutuksella. Tietojärjestelmien kehittämisellä tuettiin organisaation sisäistä tiedon jakamista. Toimitusprojektien ja teknologiapalveluiden kasvuun vastattiin hyödyntämällä koko organisaation resursseja. Venäjällä, Chilessä ja Australiassa vahvistettiin paikallista palvelukykyä.

Pääosa investoinneista kohdistui tietojärjestelmien kehittämiseen ja uusimiseen. Nastolan pääyksikön valmistuksen toimintoja kehitettiin

edelleen tuottavuuden parantamiseksi ottamalla käyttöön perusteellisesti uusittu avainkone ja automatisoimalla työvaiheita.

Kiinan yksikössä kehitettiin projektien toteuttamiseen tarvittavia toimintatapoja ja -työkaluja. Toiminnanohjausjärjestelmässä (ERP) otettiin käyttöön uusia ominaisuuksia ja siirryttiin yhdenmukaiseen versioon Suomen yksikön kanssa. Vahvan rahoitus- ja markkina-aseman sekä tehtyjen kehityspanosten ansiosta Rauten kyky selvitä kysynnän vaihteluista ja vastata kasvavaan kysyntään markkinoiden elpymässä on vahva. Liiketoiminta on aikaisempaa kannattavampaa myös vaikeassa markkinatilanteessa.

”

Rautessa vuosi 2011 heijasteli asiakasteollisuuden markkinanäkymiä.

Vuosi 2011 lyhyesti

Liiketoimintaympäristö ja kysyntä

- Epävarmuus maailmantalouden kehityksestä jatkui.
- Alkuvuoden aikana koettu vanerin kysynnän elpyminen tasaantui kesän aikana ja muutamilla markkina-alueilla kääntyi loppuvuodesta uudelleen laskuun.
- Asiakastehtaiden käyttöasteet säilyivät pääosin hyvällä tasolla.
- Päätöksiä vireillä olevista isoista hankkeista siirtyi.
- Kysynnän painopiste oli pienehköissä hankkeissa ja modernisoinneissa.

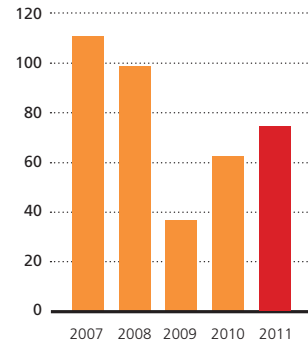
Raute

- Uudet tilaukset painottuivat alku- ja loppuvuoteen.
- Teknologiapalvelut kasvoivat voimakkaasti.
- Venäjä kasvoi suurimmaksi markkina-alueeksi.
- Kannattavuus parani, mutta liiketulos jäi tappiolliseksi.
- Kannattavuutta heikensivät eräiden projektien lisäkustannukset ja kysynnän voimakkaat vaihtelut.

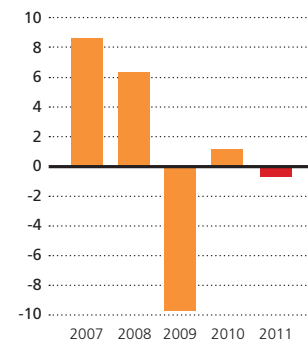
AVAINLUKUJA	2011	2010
Liikevaihto, Me	74,3	62,9
muutos, %	18,2	71,6
Viennin osuus, Me	65,4	57,8
Liiketulos, Me	-0,7	1,3
Tulos ennen veroja, Me	-1,1	1,1
ROI, %	-0,1	5,1
ROE, %	-4,7	4,9
Omavaraisuusaste, %	46,9	50,7
Tilaukanta, Me	36	33
Uudet tilaukset, Me	77	72
Tulos/osake, euroa	-0,27	0,29
Oma pääoma/osake, euroa	5,51	6,05
Osinko/osake, euroa	0,30*	0,30
Osinko/tulos, %	-109,7*	103,8
Henkilöstö 31.12.	464	495
Henkilöstö, keskimäärin	475	512

*Hallituksen esitys yhtiökokoukselle.

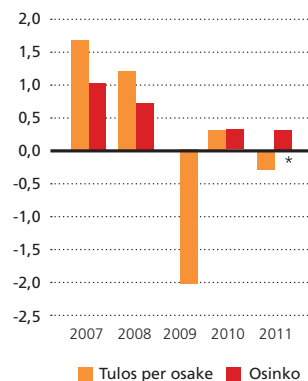
LIKEVAIHTO,
miljoonaa euroa

LIKETULOS,
miljoonaa euroa

OSAKEKOHTAINEN TULOS JA OSINKO,
euroa

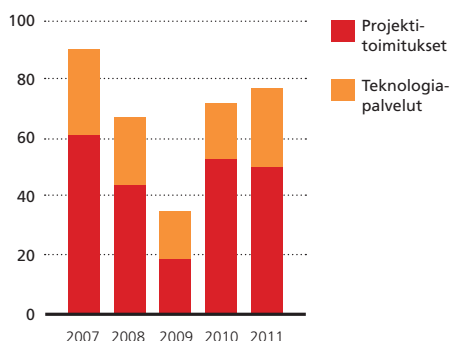
*Hallituksen esitys yhtiökokoukselle

Tilinpäätöstiivistelmä

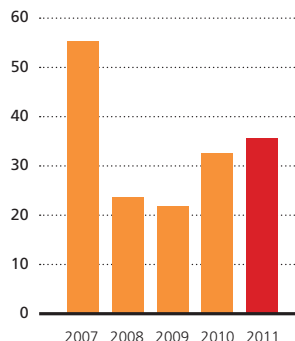
>> Täydellinen laaja tuloslaskelma ja tase on esitetty tilinpäätöksessä, joka on julkaistu erillisenä sähköisenä julkaisuna Rauten internet-sivuilla osoitteessa www.raute.com.

1 000 euroa	KONSERNI (IFRS)		EMOYHTIÖ (FAS)	
	1.1.–31.12.2011	1.1.–31.12.2010	1.1.–31.12.2011	1.1.–31.12.2010
TULOSLASKELMA				
LIKEVAIHTO	74 323	62 867	64 444	54 542
Liiketoiminnan muut tuotot	168	4 580	267	2 229
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	-184	351	-106	-296
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-75 045	-66 487	-64 637	-55 920
LIKETULOS	-738	1 311	-32	555
Rahoitustuotot ja -kulut	-388	-189	-247	-148
TULOS ENNEN VEROJA	-1 126	1 122	-280	407
Satunnaiset erät (FAS)	-	-	18	-
Tilinpäätössiirrot (FAS)	-	-	41	-41
Tuloverot	30	36	76	-67
TILIKAUDEN TULOS	-1 095	1 158	-145	299
TASE	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010
VARAT				
Pitkäaikaiset varat (IFRS)/Pysyvät vastaavat (FAS)	12 598	12 599	8 487	8 821
Lyhytaikaiset varat (IFRS)/Vaihtuvat vastaavat (FAS)	40 067	40 435	40 898	37 643
VARAT YHTEENSÄ	52 666	53 034	49 385	46 464
OMA PÄÄOMA JA VELAT				
Oma pääoma yhteensä	22 069	24 227	20 887	22 234
Tilinpäätössiirtojen kertymä (FAS)	-	-	-	41
Velat yhteensä	30 597	28 807	28 498	24 189
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	52 666	53 034	49 385	46 464
RAHAVIRTA	1.1.–31.12.2011	1.1.–31.12.2010	1.1.–31.12.2011	1.1.–31.12.2010
Liiketoiminnan rahavirta	2 531	-6 114	6 061	-4 604
Investointien rahavirta	-1 748	4 370	-1 482	382
Rahoituksen rahavirta	846	-2 316	-382	-2 979
RAHAVAROJEN MUUTOS YHTEENSÄ	1 629	-4 060	4 198	-7 201

UUDET TILAUKSET,
miljoonaa euroa

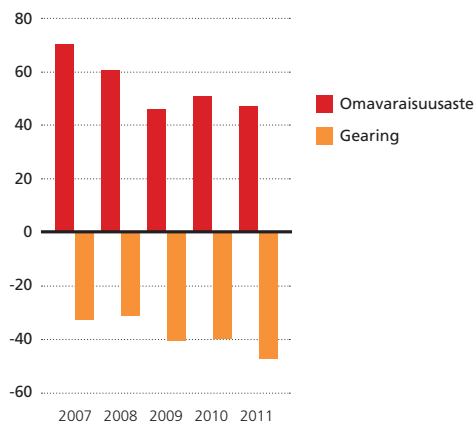
TILAUSKANTA VUODEN LOPUSSA,
miljoonaa euroa

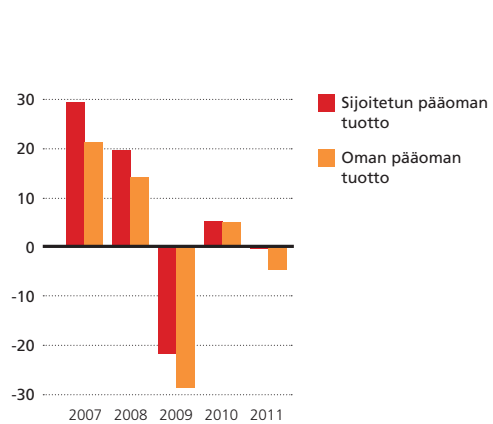
Taloudellinen kehitys

1 000 euroa	2011	2010	2009	2008	2007
Liikevaihto	74 323	62 867	36 638	98 466	110 799
Liikevaihdon muutos, %	18,2	71,6	-62,8	-11,1	4,3
Viennin osuus	65 432	57 773	30 466	82 666	96 759
% liikevaihdosta	88,0	91,9	83,2	84,0	87,3
Liiketulos	-738	1 311	-9 695	6 341	8 607
% liikevaihdosta	-1,0	2,1	-26,5	6,4	7,8
Tulos ennen veroja	-1 126	1 122	-9 890	6 880	8 976
% liikevaihdosta	-1,5	1,8	-27,0	7,0	8,1
Tilikauden tulos	-1 095	1 158	-8 141	4 723	6 601
% liikevaihdosta	-1,5	1,8	-22,2	4,8	6,0
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	-0,1	5,1	-21,6	19,4	29,2
Oman pääoman tuotto (ROE), %	-4,7	4,9	-28,4	14,0	21,1
Taseen loppusumma	52 666	53 034	57 387	60 180	54 800
Korolliset nettovelat	-10 397	-9 651	-9 366	-10 653	-10 794
% liikevaihdosta	-14,0	-15,4	-25,6	-10,8	-9,7
Korottomat velat	15 320	14 368	15 801	15 402	21 116
Omavaraisuusaste, %	46,9	50,7	46,0	60,5	70,3
Gearing, %	-47,1	-39,8	-40,6	-31,0	-32,5
Bruttoinvestoinnit	1 885	2 224	1 095	3 242	1 869
% liikevaihdosta	2,5	3,5	3,0	3,3	1,7
Tutkimus- ja kehittämismenot	2 020	1 849	2 470	4 375	3 969
% liikevaihdosta	2,7	2,9	6,7	4,4	3,6
Tilaukset, Me	36	33	22	24	56
Uudet tilaukset, Me	77	72	35	67	90
Henkilöstö 31.12.	464	495	524	573	570
Henkilöstö, tehollinen keskimäärin	457	438	419	569	560
Henkilöstö, keskimäärin	475	512	542	585	575

OMAVARAISUUSASTE
JA GEARING, %

SIOJITETUN PÄÄOMAN TUOTTO
JA OMAN PÄÄOMAN TUOTTO, %

Osakekohtaiset tunnusluvut

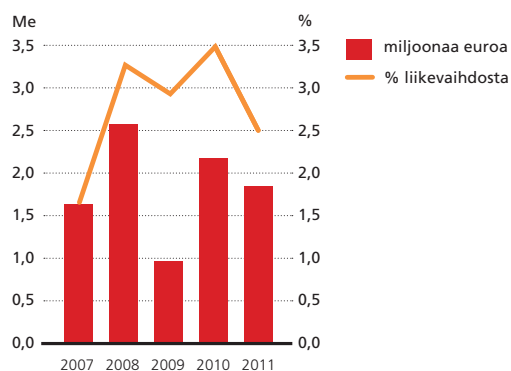
	2011	2010	2009	2008	2007
Tulos/osake (EPS), euroa	-0,27	0,29	-2,03	1,18	1,65
Oma pääoma/osake, euroa	5,51	6,05	5,76	8,57	8,29
Osinko/osake, euroa	0,30*	0,30	0,00	0,70	1,00
Osinko/tulos, %	-109,7*	103,8	0,0	59,4	60,7
Efektiiivinen osinkotuotto, %	4,8*	3,1	0,0	10,9	7,0
Hinta/voitto-suhde (P/E)	-22,67	33,55	-3,67	5,43	8,71
Kurssikehitys (A-sarjan osakkeet)					
Tilikauden alin kurssi, euroa	6,05	7,24	6,50	6,24	12,40
Tilikauden ylin kurssi, euroa	11,55	10,10	8,90	15,20	15,45
Tilikauden keskimurssi, euroa	8,57	8,21	7,29	12,37	13,85
Kurssi tilikauden lopussa, euroa	6,20	9,70	7,47	6,40	14,35
Osakekannan markkina-arvo 31.12., 1 000 euroa**	24 829	38 846	29 916	25 630	57 468
Osakkeiden vaihdon kehitys (A-sarjan osakkeet)					
Osakkeiden vaihto tilikauden aikana, 1 000 kpl	522	646	455	393	981
% A-sarjan osakkeiden määrästä	17,3	21,4	15,1	13,0	32,5
Osakkeiden kokonaismäärä					
Osakkeiden osakeantioikaistu painotettu keskiarvo	4 004 758	4 004 758	4 003 183	4 004 758	4 004 758
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa	4 004 758	4 004 758	4 004 758	4 004 758	4 004 758

Tunnuslukuja laskettaessa on huomioitu laskennallisen verovelan määrä.

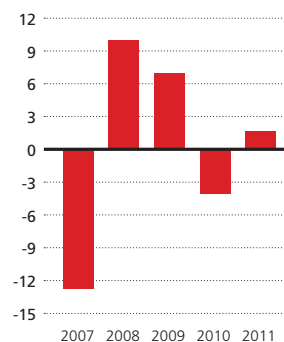
*Hallituksen esitys yhtiökokoukselle.

**K-sarjan osakkeet arvostettu A-sarjan osakkeen arvoksi.

INVESTOINNIT

LIIKETOIMINNAN RAHAVAROJEN MUUTOS, miljoonaa euroa

Riskit ja riskienhallinta

Riskienhallinnan tavoitteena on edistää strategisten ja muiden tavoitteiden saavuttamista ennakoimalla ja rajaamalla oleellisia riskejä sekä riskien toteutumisen negatiivisia vaikutuksia liiketoimintaan. Ennakoiva riskienhallinta varmistaa toiminnan jatkuvuuden.

Riskienhallintaa on myös liiketoiminnan mahdollisuuksien hyödyntämiseen liittyvien riskien tunnistaminen, arviointi ja niiden toteutumiseen varautuminen. Kriisienhallinnan ensisijaisena tavoitteena on henkilöstön turvaaminen.

Rautessa johdon tunnistamat pääriskialueet liittyvät liiketoiminnan luonteeseen, liiketoimintaympäristöön, rahoitukseen ja vahinkoihin. Riskienhallinta hoidetaan osana johtamisjärjestelmää.

Suhdanteiden vaikutus liiketoimintaan

Rauten liiketoiminnalle on luonteenomaista investointikysynnän herkkyyttä maailmantalouden ja rahoitusmarkkinoiden suhdanteiden vaihteluille sekä projektityyppisen liiketoiminnan syklisyys. Kysynnän vaihtelun vaikutusta konsernin tulokseen pyritään vähentämään kasvattamalla teknologiapalvelujen osuutta, lisäämällä liiketoimintaa markkina-alueilla, joilla nykyinen markkinaosuus on pieni ja kehittämällä tuotteita kokonaan uusille asiakasryhmille sekä kehittämällä alihankintaverkostoa.

Kehittyvät markkinat

Rauten tavoitteena on kasvattaa paikallista liiketoimintaansa Kiinassa ja Venäjällä, joissa toimimiseen liittyy mahdollisuuksien lisäksi myös kehittyville

markkinoille tyypillisiä riskejä. Tietoturvaan liittyviä riskejä hallitaan määrättyllä tietoturvapoliittikalla.

Toimitukset ja teknologia

Rauten liiketoiminnasta pääosa muodostuu projektityyppisistä toimituksista, joihin sisältyy riskejä kunkin asiakkaan lopputuotteeseen, tuotantomenetelmiin tai raaka-aineisiin liittyvistä räätälöidyistä ratkaisuista. Tarjous- ja neuvotteluvaiheessa joudutaan ottamaan riskejä luvattavien suoritusarvojen osalta sekä tekemään arvioita toteutuksen kustannuksista.

Raute panostaa voimakkaasti tuotekehitykseen. Uusien teknologioiden tuotekehitysvaiheeseen liittyy riskiä siitä, että hanke ei johda teknisesti tai kaupallisesti hyväksyttävään ratkaisuun. Kehitystyön tuloksena syntyvien uusien ratkaisujen toimivuus ja kapasiteetti voidaan todentaa täysimittaisesti vasta tuotanto-olosuhteissa asiakastoimituksen yhteydessä.

Sopimus-, tuotevastuu-, toteutus-, kustannus- sekä kapasiteettiriskejä hallitaan ISO-sertifioitujen laatujärjestelmän mukaisilla projektihallinnan menettelyillä. Teknologiariskiä rajataan toimitussopimuksen ehdoissa sekä rajoittamalla samanaikaisten ensitoimitusten määrää.

Rahoitusriskit

Konsernin kansainvälisen liiketoiminnan merkittävimmät rahoitusriskit ovat sopimusvastapuoliin liittyvä luottotappioriski ja valuuttakurssiriski. Lisäksi konserni altistuu maksuvalmiusriskille sekä korko- ja hintariskeille.

Asiakkaiden maksukykyyn liittyvä luottotappioriskiä hallitaan katta-

malla maksamaton kauppahinta pankkitakuulla, remburssilla tai muulla vakuudella. Konsernin likvidit varat ovat pääosin pohjoismaisissa pankeissa.

Konsernin päävaluutta on euro. Merkittävimmät valuuttakurssirisikit aiheutuvat seuraavista valuutoista: Kanadan dollari (CAD), Yhdysvaltain dollari (USD), Venäjän rupla (RUB) ja Kiinan juan (CNY). Valuuttariskien suo- jauksessa käytetään pääasiassa valuuttatermiinisopimuksia. Tarjousaikaisilta valuuttakurssiriskeiltä suojaudutaan käyttämällä valuuttaklausuuleja. Esisopimukseen liittyviä valuuttariskejä suojataan tapauskohtaisesti valuuttap- optiosopimuksilla.

Konserni on varautunut projektiliiketoimintaan sitoutuvan käyttö- pääoman vaihteluihin ja mahdollisiin rahan saatavuuden häiriötilanteisiin ottamalla pitkäaikaista lainaa. Yhtiön vaihtuvakorkoisiin lainoihin liittyvä korkoriski on suojattu koronvaihtosopimuksilla. Konsernin korkoriski kohdistuu pääosin likvidien varojen tuottotasoon.

Henkilöstö

Osaamisen säilyttäminen ja kehittäminen sekä henkilöstöressurssien riittävyden hyvä hallinta ovat erityisen tärkeitä syklisessä liiketoiminnassa. Jatkuvuutta varmistetaan seuraamalla ikärakenteen kehitystä, systemaattisella henkilöstöjohtamisella ja panostamalla työhyvinvointiin.

Vahinkoriskit

Rauten merkittävimpiä yksittäisiä omaisuus- ja keskeytysvahinkoriskejä ovat tulipalo, vakava kone- tai tietojärjestelmärikkooentuminen Nastolan päätuotantoyksikössä, jonne koko kon-

Riskienhallinta hoidetaan osana johtamisjärjestelmää.

sernin avainteknologian tuotanto- sekä suunnittelu-, talous- ja toiminnanohjausjärjestelmät on keskitetty.

Muita vahinkoriskejä ovat mm. työturvallisuusriskit, joita hallitaan aktiivisella, riskejä ehkäisevällä toiminnalla, kuten henkilöstön jatkuvalla kouluttamisella ja tutkimalla myös kaikki läheltä piti -tapaukset. Työturvallisuus ja ergonomia ovat jatkuvan kehittämisen kohteita.

Rauten tuotannollinen toiminta ei aiheuta merkittäviä ympäristöriskejä. Nastolan pääyksiköillä on ISO-sertifioitu ympäristöjärjestelmä, jonka periaatteita pyritään noudattamaan myös muissa toimipisteissä.

Konserni pyrkii suojautumaan vahinkoriskeiltä arvioimalla toimintojaan ja prosessejaan riskienhallinnan kannalta ja pitämällä yllä varasuunnitelmia.

Globaalit ja paikalliset vakuutusohjelmat tarkistetaan säännöllisesti osana riskien kokonaishallintaa. Va-

kuutuksilla pyritään kattamaan riittävällä suojaustasolla kaikki ne riskit, jotka on taloudellisesti tai muista syistä järkevää hoitaa vakuuttamalla.

Riskienhallinnan järjestäminen

Rauten riskienhallintapolitiikan hyväksyy hallitus. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä niiden tehokkuuden valvonnasta vastaa hallitus.

Konsernin yleiset riskienhallintaperiaatteet ja toimintapolitiikat sekä organisaation toimivaltuuksien rajat määrittelee johtoryhmä. Toimitusjohtaja ja talousjohtaja raportoivat hallitukselle säännöllisesti merkittävistä riskeistä.

Toimitusjohtaja vastaa riskienhallinnan periaatteiden toteutumisen valvonnasta koko konsernin ja kunkin konserniyhtiön toimitusjohtaja yhtiön osalta. Konsernin johtoryhmän jäsenet vastaavat kukin omasta vastuualueestaan yli yhtiörajojen.

Rautessa ei ole erillistä sisäisen tarkastuksen organisaatiota. Controller-toiminto toteuttaa hallituksen hyväksymää sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelmaa, kehittää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyjä yhdessä operatiivisen johdon kanssa sekä valvoo riskienhallintaperiaatteiden, toimintapolitiikkojen ja toimivaltuuksien noudattamista.

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement)

Raute Oyj:n hallitus on käsitellyt Suomen arvopaperimarkkinalain 2 luvun 6 pykälän ja Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n 15.6.2010 antaman Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin (Corporate Governance) 2010 suosituksen 54 mukaisen selvityksen Raute Oyj:n hallinto- ja ohjausjärjestelmästä. Selvitys on laadittu toimintakertomuksesta erillisenä kertomuksena ja se on julkaistu yhtiön internet-sivuilla www.raute.com.

>> Rahoitusriskit sekä rahoitusriskien hallinnan tavoitteet ja menettelytavat on kuvattu yksityiskohtaisemmin konsernitilinpäätöksen liitetiedossa numero 2.

Hallinnointi

Raute-konsernin toiminta perustuu voimassaolevien lakien ja niiden nojalla annettujen normien sekä eettisesti hyväksyttävien toimintatapojen noudattamiseen.

Emoyhtiö Raute Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka päätöksenteossa ja hallinnossa noudatetaan Suomen osakeyhtiölakia, arvopaperimarkkinalakia, NASDAQ OMX Helsinki Oy:n sääntöjä, julkisesti noteerattuja yhtiöitä koskevia muita säädöksiä sekä Raute Oyj:n yhtiöjärjestystä. Yhtiön hallitus on antanut lisäksi yhtiölle hallinto-ohjeen.

Raute noudattaa 1.10.2010 voimaan tullutta Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia (Corporate Governance) 2010, jonka Arvopaperimarkkinayhdistyksen hallitus on hyväksynyt. Hallinnointikoodi on luettavissa internet-osoitteessa www.cgfinland.fi. Raute poikkeaa suosituksista 22 nimitysvaliokunnan jäsenten valinnassa siten, että nimitysvaliokuntaan valitaan yhtiön hallinto-ohjeen mukaisesti yksi hallituksen ulkopuolinen jäsen, joka on merkittävä äänivaltaa edustavien osakkeenomistajatahojen keskuudesta nimeämä henkilö. Hallitus pitää poikkeamista perusteltuna ottaen huomioon yhtiön omistusrakenne ja mahdollisuus huomioida merkittävien osakkeenomistajatahojen odotuksia jo hallituksen jäsenten valinnan valmisteluvaiheessa. Raute Oyj on laatinut selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä koodin suosituksen 54 perusteella sekä palkka- ja palkkioselvityksen suosituksen 47 perusteella.

Raute Oyj:n yhtiöjärjestys, hallinto-ohje ja selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sekä muuta yhtiön hallintoon ja sijoittajasuhteisiin liittyvää tietoa on julkaistu yhtiön internet-sivuilla osoitteessa www.raute.com. Myös hallituksen toimintakertomuk-

seen ja tilinpäätökseen sisältyy konsernin hallintoon ja riskienhallintaan liittyvää tietoa.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Raute Oyj:n osakkeet jakautuvat kantaosakkeisiin (K-sarja) ja A-osakkeisiin (A-sarja). Osakesarjat eroavat toisistaan siten, että kantaosakkeella on yhtiökokouksessa kaksikymmentä (20) ääntä ja A-sarjan osakkeella yksi (1) ääni. A-sarjan osakkeet on noteerattu NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä vuodesta 1994 lähtien. Osakkeen nimellisarvo on 2,00 euroa. K-sarjan osake voidaan muuntaa A-sarjan osakkeeksi yhtiöjärjestyksen 3. pykälässä esitetyin ehdoin. K-sarjan osakkeen siirtyessä K-sarjan ulkopuoliselle uudelle omistajalle muilla K-sarjan osakkeenomistajilla on oikeus lunastaa osake yhtiöjärjestyksen 4. pykälässä esitetyin ehdoin.

Tiedot Raute Oyj:n osakkeista ja osakkeenomistajista 31.12.2011 on esitetty tarkemmin sivuilla 44-45.

Yhtiökokous

Rauten ylin päätöksentekoeelin on yhtiökokous, jossa osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaa ja oikeuttaan valvoa ja ohjata yhtiön toimintaa. Raute Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään maaliskuussa, mutta viimeistään kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Yhtiökokous valitsee hallitukseen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan sekä 3-5 hallituksen jäsentä.

Jokaisella Rauten osakkeenomistajalla on oikeus osallistua yhtiökokoukseen. Yhtiökokoukseen osallistuminen edellyttää, että osakkeenomistaja on merkitty osakasluetteloon yhtiöko-

uksen täsmäytyspäivänä, joka on kahdeksan arkipäivää ennen yhtiökokousta, ja että hän ilmoittautuu kokoukseen viimeistään kokouskutsussa mainittuna päivänä. Osakkeenomistajalla on oikeus saada yhtiökokoukselle osakeyhtiölain mukaan kuuluva asia käsiteltäväksi, jos hän vaatii sitä kirjallisesti hallitukselta niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun. Yhtiö ilmoittaa internet-sivuillaan päivämäärän, johon mennessä osakkeenomistajan on ilmoitettava vaatimuksensa.

Kutsu varsinaiseen ja ylimääräiseen yhtiökokoukseen julkaistaan viimeistään 21 päivää ennen yhtiökokousta yhdessä hallituksen päättämässä valtakunnallisessa sanomalehdessä sekä yhdessä yhtiön kotipaikassa Lahdessa ilmestyvässä sanomalehdessä julkaistavalla ilmoituksella ja yhtiön internet-sivuilla.

Raute Oyj:n varsinainen yhtiökokous 2011 pidettiin 13.4.2011. Yhtiökokous vahvisti vuoden 2010 tilinpäätöksen ja päätti jakaa osinkoa 0,30 euroa A- ja K-sarjan osaketta kohti. Osinko maksettiin 27.4.2011 osakkeenomistajalle, joka täsmäytyspäivänä 18.4.2011 oli merkitty Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Muiden sääntömääräisten päätösten lisäksi yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhtiön omien A-sarjan osakkeiden hankinnasta ja suunnatusta osakeannista 400 000 kappaleen enimmäismäärään saakka.

Hallitus

Raute Oyj:n hallituksen toimikausi alkaa varsinaisesta yhtiökokouksesta, jossa hallitus valitaan, ja päättyy seuraavassa varsinaisessa yhtiökokouksessa. Hallituksen jäsenten enemmistön on oltava riippumattomia yhtiöstä. Lisäksi vähintään kahden mainittuun enemmistöön kuuluvista jäsenistä on oltava riippumattomia yhtiön merkittävistä osakkeenomistajatahoista.

Raute Oyj:n hallitus johtaa yhtiön toimintaa lakien ja Raute Oyj:n yhtiöjärjestyksen määräysten mukaan. Hallitus toimii myös konsernihallituksen, joka käsittelee ja päättää kaikki merkittävimmät koko konsernia tai sen yksiköiden toimintaa koskevat asiat riippumatta siitä, edellyttääkö asia juridisesti hallituksen päätöstä. Hallitus voi käsitellä mitä tahansa konsernin yhtiötä koskevia asioita, jos hallitus tai emoyhtiön toimitusjohtaja katsoo sen tarkoituksenmukaiseksi.

Hallituksen tehtävät ja työjärjestys on kuvattu yhtiön internet-sivuilla olevissa hallinto-ohjeissa ja selvityksessä hallinto- ja ohjausjärjestelmästä. Lakisääteisten sekä yhtiöjärjestyksen määräämien tehtävien lisäksi hallitus vahvistaa yhtiön strategian ja budjetin sekä seuraa säännöllisesti yhtiön johdon raportoinnin pohjalta konsernin taloudellista tilaa ja laatii osavuositarkastukset. Hallitus suorittaa vuosittain itsearviointin hallituksen jäsenten ja puheenjohtajan toiminnasta.

Yhtiökokouksessa 13.4.2011 Raute Oyj:n hallitukseen toimikaudelle 2011/2012 valittiin kuusi jäsentä. Puheenjohtajaksi valittiin edelleen DI Erkki Pehu-Lehtonen, varapuheenjohtajaksi tutkija Sinikka Mustakallio ja hallituksen jäseniksi DI Risto Hautamäki, DI Ilpo Helander, KTM Mika Mustakallio ja KTM Pekka Suominen.

Erkki Pehu-Lehtonen, Risto Hautamäki, Ilpo Helander, Mika Mustakallio ja Pekka Suominen ovat riippumattomia yhtiöstä. Sinikka Mustakallio, joka on toiminut Rauten hallintoneuvoston puheenjohtajana 1996-1998 ja hallituksen jäsenenä vuodesta 1998 alkaen, on riippuvainen yhtiöstä. Erkki Pehu-Lehtonen, Risto Hautamäki ja Ilpo Helander ovat riippumattomia merkittävistä osakkeenomistajatahoista.

Vuonna 2011 hallituksella oli yhteensä 13 kokousta. Kokouksissa käsiteltiin hallinto-ohjeen ja hallituksen

työjärjestyksen mukaiset asiat. Hallitus on tehnyt toimikauden 2010 itsearviointin keväällä 2011.

Yhtiökokous 13.4.2011 päätti, että toimikaudelta 2011/2012 maksettavat palkkiot ovat edelleen hallituksen puheenjohtajalle 40 tuhatta euroa ja hallituksen jäsenelle 20 tuhatta euroa. Matkakulut korvataan yhtiön matkustussäännön mukaisesti. Vuoden 2011 aikana maksetut hallituksen palkkiot olivat yhteensä 140 tuhatta euroa.

Yhtiön hallinto-ohje

Raute Oyj:n hallitus on antanut yhtiölle hallinto-ohjeen 21.6.2004, joka sisältää päätöksentekovelvoitteen työjärjestyksen ja ohjeet hallituksen, toimitusjohtajan ja johtoryhmän välisestä työnjaosta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä täydennykseksi osakeyhtiölain määräyksiin ja yhtiöjärjestykseen. Hallinto-ohje tarkastetaan vuosittain. Hallinto-ohje on julkaistu yhtiön internet-sivuilla.

Hallituksen valiokunnat

Raute Oyj:n hallituksella on työvaliokunta ja nimitysvaliokunta, jotka tuke-

vat hallituksen työskentelyä. Hallitus vahvistaa valiokuntien työjärjestyksen keskeisen sisällön ja valiokunnat raportoivat työskentelystään säännöllisesti hallituksen kokouksissa. Tarkastusvaliokunnan tehtävistä huolehtii hallitus. Hallitus voi tarvittaessa perustaa myös muita valiokuntia. Valiokuntatyöskentelystä ei makseta lisäpalkkiota.

Hallitus nimittää keskuudestaan merkittävien asioiden valmisteluun työvaliokunnan, johon kuuluvat hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi hallituksen jäsen. Hallitus nimittää nimitysvaliokunnan, johon kuuluvat hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä yksi merkittävää äänivaltaa edustavien osakkeenomistajatahojen keskuudestaan nimeämä, hallituksen ulkopuolinen jäsen. Nimitysvaliokunnan tehtävänä on valmistella yhtiökokoukselle esitys hallituksen jäseniksi. Hallitus pitää ulkopuolisen henkilön valintaa nimitysvaliokunnan jäseneksi perusteltuna ottaen huomioon yhtiön omistusrakenne ja mahdollisuus näin huomioida merkittävien osakkeenomistajatahojen odotuksia jo hallituksen jäsenten valinnan valmisteluvaiheessa.

Hallituksen, hallituksen työvaliokunnan ja nimitysvaliokunnan kokouksiin osallistuminen 2011

JÄSEN	HALLITUS	TYÖVALIOKUNTA	NIMITYSVALIOKUNTA
Erkki Pehu-Lehtonen	13/13	2/2	2/2
Sinikka Mustakallio	11/13	2/2	2/2
Risto Hautamäki	13/13	2/2	-
Ilpo Helander	13/13	-	-
Mika Mustakallio	12/13	-	-
Pekka Suominen	13/13	-	-
Ville Korhonen	-	-	2/2
Keskimääräinen osallistumisprosentti	96 %	100 %	100 %

>> Hallituksen jäsenten henkilö- ja omistustiedot 31.12.2011 on esitetty sivuilla 40-41. Ajantasaiset osake- ja optio-omistukset on esitetty yhtiön internet-sivuilla.

Toimikauden 2010/2011 työvaliokuntaan kuuluivat edelleen puheenjohtajana hallituksen puheenjohtaja Erkki Pehu-Lehtonen ja jäseninä varapuheenjohtaja Sinikka Mustakallio sekä hallituksen jäsen Risto Hautamäki.

Nimitysvaliokunnan puheenjohtajana toimi edelleen hallituksen puheenjohtaja Erkki Pehu-Lehtonen ja jäseninä varapuheenjohtaja Sinikka Mustakallio sekä merkittäviä osakkeenomistajatahoja edustava Ville Korhonen.

Toimitusjohtaja

Raute Oyj:n toimitusjohtaja huolehtii toimitusjohtajalle osakeyhtiölain mukaan kuuluvista tehtävistä sekä toimii lisäksi konsernijohtajana ja konsernin johtoryhmän puheenjohtajana. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty. Hän edustaa konserniomistusta tytäryhtiöiden yhtiökokouksissa ja toimii tytäryhtiöiden hallitusten puheenjohtajana, ellei hallitus yksittäisissä tapauksissa toisin päättää.

Toimitusjohtaja johtaa konsernin liiketoimintoja johtoryhmän ja operatiivisten yksiköiden kautta. Operatiivisten yksiköiden toiminnasta vastaavat henkilöt raportoivat toimitusjohtajalle. Toimitusjohtaja ohjaa ja valvoo operatiivisten yksiköiden toimintaa johtoryhmän ja konsernihallinnon toimintojen avustamana.

Raute Oyj:n toimitusjohtajana on 16.3.2004 alkaen toiminut tekniikan lisensiaatti Tapani Kiiski, joka on riippumaton merkittävistä osakkeenomistajatahoista. Toimitusjohtajan sijaiseksi on 16.3.2004 nimitetty yhtiön talousjohtaja, kauppatieteiden maisteri, MBA Arja Hakala.

Toimitusjohtaja Tapani Kiiskin palkitseminen koostuu johtajasopimuksen mukaisesta kiinteästä kuukausipalkasta ja luontoiseduista sekä enintään kuuden kuukauden palkkaa vastaavasta tulospalkkiosta, joka riippuu vuosittain määrättävien tavoitteiden saavuttamisesta. Johtajasopimukseen

ei sisälly erityisiä ehtoja eläkkeelle siirtymisestä eikä eläkkeen suuruudesta. Irtisanomisaika on kuusi kuukautta ja erokorvauksena maksetaan kuuden kuukauden palkkaa vastaava summa. Toimitusjohtaja kuuluu vuoden 2010 optio-ohjelman piiriin. Yhtiö ei maksa toimitusjohtajalle palkkioita muulla perusteella eikä myönnä lainoja tai anna hänen hyväkseen takauksia.

Liiketoiminnan organisointi ja konsernin johtoryhmä

Raute-konsernin johtoryhmä koostuu puheenjohtajana toimivasta konsernijohtajasta ja muuttuvasta määrästä jäseniä, joiden nimityksestä päättää Raute Oyj:n hallitus. Johtoryhmä valmistelee konsernin liiketoimintastrategian ja vastaa sen täytäntöönpanosta. Johtoryhmän jäsenet ovat kukin vastuussa päivittäisestä johtamisesta omilla vastualueillaan.

Konsernin johtoryhmään kuuluivat vuonna 2011 toimitusjohtaja Tapani Kiiskin (puheenjohtaja) lisäksi muina jäseninä talousjohtaja Arja Hakala, teknologia- ja tuotantojohtaja Petri Strengell, teknologiapalveluista vastaava johtaja Timo Kangas, Pohjois-Amerikan toimintojen johtaja Bruce Alexander sekä 26.9.2011 alkaen liiketoiminnan kehitysjohtaja Petri Lakka.

Johtoryhmän muiden jäsenten palkitseminen muodostuu kiinteästä

kuukausipalkasta ja luontoiseduista sekä enintään kolmen kuukauden palkkaa vastaavasta tulospalkkiosta, joka riippuu vuosittain määrättävien tavoitteiden saavuttamisesta. Johtoryhmän jäsenet kuuluvat vuoden 2010 optio-ohjelman piiriin. Johtoryhmän jäsenillä on toistaiseksi voimassa oleva työsopimus ilman oikeutta erillisiin erorahoihin tai muihin korvauksiin. Lisäeläke-etuudet ja irtisanomissajat eivät merkittävästi poikkea lakisääteisestä. Yhtiö ei maksa johtoryhmän jäsenille palkkioita muulla perusteella eikä myönnä lainoja tai anna heidän hyväkseen takauksia.

Palkitseminen

Raute-konsernissa palkitseminen jakaantuu kolmeen osaan, joita ovat peruspalkka luontoisetuineen, tulokseen ja toimintaan liittyvä palkitseminen (tulospalkkiot) sekä pitkäaikaiset kannustusjärjestelmät. Työntekijän tehtävästä riippuen sovelletaan edellä mainittujen osien erilaisia yhdistelmiä.

Hallitus valmistelee ja päättää toimitusjohtajan peruspalkan määrän luontoisetuineen ja hyväksyy konsernin johtoryhmän jäsenten peruspalkan määrän luontoisetuineen toimitusjohtajan esityksen pohjalta. Yksittäisen työntekijän palkkion hyväksyy aina kyseisen työntekijän esimiehen esimies. Niiden konsernijohtajan välit-

Toimitusjohtajan ja muiden konsernin johtoryhmän jäsenten palkitseminen 2011

	Kiinteä palkka, 1 000 EUR	Tulospalkkio, 1 000 EUR	2011 yhteensä, 1 000 EUR	2010 B-optiot, kpl
Toimitusjohtaja	247	18	265	10 000
Muut konsernin johtoryhmän jäsenet yhteensä	674	58	732	25 000

>> Toimitusjohtajan ja muun konsernin johtoryhmän henkilötiedot sekä optio- ja osakeomistukset 31.12.2011 on esitetty sivuilla 42-43. Ajantasaaiset osake- ja optiomistukset on esitetty yhtiön internet-sivuilla.

tömien alaisten, jotka eivät ole johtoryhmän jäseniä, palkkiot hyväksyy hallituksen puheenjohtaja. Työntekijä ei ole oikeutettu erilliseen palkkioon toimiessaan konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden hallituksen jäsenenä.

Raute-konsernin tulokseen ja toimintaan liittyvään palkitsemiseen kuuluvat tulospalkkiojärjestelmät toimitusjohtajalle ja konsernin johtoryhmälle, avainhenkilöille sekä koko henkilöstölle. Henkilö voi saada palkkiota yhdestä tulospalkkiojärjestelmästä kerrallaan. Hallitus vahvistaa vuosittain palkitsemisjärjestelmien periaatteet, enimmäismäärät sekä laskentatavan.

Toimitusjohtajan, muun konsernin johtoryhmän sekä avainhenkilöiden tulospalkkiojärjestelmissä palkkion suorittamisen perusteena ovat tulos ja tehtävään liittyvät henkilökohtaiset koko vuodelle asetetut tavoitteet. Tulospalkkiot maksetaan kerran vuodessa sen jälkeen, kun yhtiökokous on vahvistanut tilinpäätöksen.

Muun henkilöstön tulospalkkiojärjestelmässä palkkion suorittamisen perusteena on konsernin tulos sekä tiimin toimintaan liittyvät tavoitteet. Tulospalkkiota maksetaan vuosineljänneksittäin ja sen maksamisen edellytyksenä on positiivinen kumulatiivinen konsernin tulos.

Pitkäaikaisiin kannustusjärjestelmiin kuuluu vuoden 2010 optio-ohjelma.

Yhtiö on asettanut saataville Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin (Corporate Governance) 2010 suosituksen 47 mukaisen palkka- ja palkkioselvityksen yhtiön internet-sivuille.

Tilintarkastajien palkkiot 2011, 1 000 euroa

Tilintarkastus	45
Veroneuvonta	11
Muut palvelut	2
Yhteensä	59

Riskienhallinnan järjestäminen ja riskit

Riskienhallinnan järjestäminen ja riskit on kuvattu sivuilla 34-35. Rahoitusriskien hallinta on kuvattu tarkemmin konsernitilinpäätöksen liitetiedossa numero 2.

Tilintarkastus

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiölle on valittava vähintään yksi ja enintään kaksi tilintarkastajaa sekä yksi varatilintarkastaja. Mikäli tilintarkastajaksi valitaan Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö, ei varatilintarkastajaa valita. Mikäli tilintarkastajaksi valitaan muu taho kuin Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö, valitaan aina kaksi tilintarkastajaa sekä yksi varatilintarkastaja. Hallitus hyväksyy tilintarkastussuunnitelman ja seuraa sen toteutumista. Säännösten mukaisesti tehtäviensä lisäksi tilintarkastajat raportoivat hallituksen puheenjohtajalle tarpeen mukaan sekä vähintään kerran vuodessa hallitukselle tilintarkastuksessa esille tulleista asioista.

Yhtiökokous 13.4.2011 valitsi toimikaudelle 2011/2012 tilintarkastajaksi KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, päävastuullisena tilintarkastajana KHT-tilintarkastaja Janne Rajalahti. Yhtiökokous päätti, että tilintarkastajien palkkio toimikaudelta 2011/2012 maksetaan kohtuullisen laskun mukaan.

Sisäpiiriasiat

Raute noudattaa NASDAQ OMX Helsinki Oy:n, Keskuskauppakamarin sekä Elinkeinoelämän keskusliiton antamia sisäpiiriohjeita. Lisäksi yhtiössä on käytössä hallituksen vahvistama sisäpiiriohjeistus. Sisäpiirivastaavana toimii talousjohtaja.

Raute Oyj:n sisäpiiri koostuu Suomen arvopaperimarkkinalain mukaisesti julkisista, pysyvistä yrityskohtaisista sekä hankekohtaisista sisäpiiriläisistä. Yhtiön julkiseen sisäpiiriin kuuluvat hallitus, konsernin toimitusjohtaja ja johtoryhmä, tytäryhtiöiden toimitusjoh-

tajat sekä tilintarkastajat. Yhtiön pysyvään yrityskohtaiseen sisäpiiriin kuuluvat ne yhtiön palveluksessa olevat henkilöt tai muun sopimuksen perusteella yhtiölle työskentelevät, jotka asemansa tai tehtäviensä perusteella saavat säännöllisesti sisäpiirintietoa. Hankekohtainen sisäpiirirekisteri perustetaan silloin, kun hankkeesta vastuussa oleva henkilö arvioi hankkeen julkistamisen vaikuttavan olennaisesti yhtiön osakkeen arvoon. Yhtiön sisäpiirirekisterejä ylläpidetään yhtiön päätoimipaikassa, joka päivittää ilmoitusvelvollisia sisäpiiriläisiä koskevat julkiseen sisäpiirirekisteriin merkittävät tiedot Euroclear Finland Oy:n SIRE-palveluun. Sisäpiirirekisterin sisältämät julkiset tiedot ovat nähtävillä Raute Oyj:n internet-sivuilla.

Sisäpiiriläisten kaupankäyntikielto alkaa osavuosisikatsausjakson tai tilikauden päättyessä ja päätty kahden tunnin kuluttua siitä, kun vastaava pörssitiedote on julkaistu. Yhtiö järjestää tiedotustilaisuuden Helsingissä tilinpäätöstiedotteen ja osavuosisikatsausten julkistamisen yhteydessä, jolloin analyytikoilla, sijoittajilla ja tiedotusvälineillä on mahdollisuus tavata yhtiön toimitusjohtaja ja talousjohtaja henkilökohtaisesti. Yhtiö välttää sijoittajaviestintätapaamisia ajanjaksona, jolloin sisäpiirin kaupankäyntikielto on voimassa.

Tiedottaminen

Raute Oyj:n sijoittajaviestinnän tavoitteena on tukea Rauten osakkeen oikeaa arvonmuodostusta välittämällä riittävää ja oleellista tietoa yhtiöstä ja sen liiketoimintaympäristöstä samanaikaisesti ja tasapuolisesti eri sijoittajaryhmille, jotta pääomamarkkinoilla toimijat voivat muodostaa perustellun kuvan Rautesta sijoituskohteena. Raute julkaisee taloudelliset raportit (vuosikertomus, tilinpäätös ja osavuosisikatsaukset) sekä pörssitiedotteet ja -ilmoitukset suomeksi ja englanniksi. Rauten sijoittajaviestintäpolitiikka, taloudelliset raportit, tiedotteet sekä muuta tietoa Rautesta ovat saatavilla Rauten internet-sivuilla.

Hallitus

Erkki Pehu-Lehtonen

s. 1950, diplomi-insinööri
Hallituksen puheenjohtaja 2009–
Hallituksen jäsen 2009–
Hallituksen työvaliokunnan ja
nimitysvaliokunnan puheenjohtaja
Riippumaton yhtiöstä ja merkittä-
vistä osakkeenomistajatahoista

Erkki Pehu-Lehtonen toimi Pöyry
Oyj:n hallituksen neuvonantajana
vuosina 2008–2010 ja toimitusjohta-
jana vuosina 1999–2008. Hän toimi
Pöyry Oyj:n tytäryhtiön Jaakko Pöyry
Oy:n toimitusjohtajana vuosina 1996–
1999 ja varatoimitusjohtajana vuosina
1994–1996. Ennen Pöyry-yhtiötä
Erkki Pehu-Lehtonen on toiminut
johtotehtävissä mm. Neles-Jamesbury
Oy:ssä ja Valmet Paperikoneet Oy:ssä.

Samanaikaiset luottamustoimet:

Hallituksen jäsen:

Tekla Oyj 2006–

Metso Oyj 2010–

Rauten osakeomistus:

A-sarjan osakkeita 1 000 kpl

Sinikka Mustakallio

s. 1952, tutkija
Hallituksen varapuheenjohtaja 2004–
Hallituksen jäsen 1998–
Hallintoneuvoston puheenjohtaja
1996–1998

Hallituksen nimitysvaliokunnan
ja työvaliokunnan jäsen
Riippuvainen yhtiöstä ja merkittä-
vistä osakkeenomistajatahoista

Sinikka Mustakallio toimii WoM
Oy:n toimitusjohtajana 2001–.

Samanaikaiset luottamustoimet:
ei samanaikaisia luottamustoimia

Rauten osakeomistus:

K-sarjan osakkeita 47 240 kpl

A-sarjan osakkeita 30 862 kpl

Risto Hautamäki

s. 1945, diplomi-insinööri
Hallituksen jäsen 2009–
Hallituksen työvaliokunnan jäsen
Riippumaton yhtiöstä ja merkittä-
vistä osakkeenomistajatahoista

Risto Hautamäki toimi Metso
Paperin toimitusjohtajana vuosina
2005–2007, Tamfelt Oyj:n toimitus-
johtajana vuosina 1995–2005 sekä
Valmet Paperikoneet Oy:n toimitus-
johtajana vuosina 1990–1994.

Samanaikaiset luottamustoimet:
ei samanaikaisia luottamustoimia

Rauten osakeomistus:

A-sarjan osakkeita 1 000 kpl

>> Osakkeiden omistustiedot 31.12.2011.

Luvut sisältävät omat, alaikäisten lasten ja määräysvalta-yhteisöjen omistukset.

Ilpo Helander

s. 1942, kauppaneuvos,
diplomi-insinööri
Hallituksen jäsen 2008–
Riippumaton yhtiöstä ja merkittä-
vistä osakkeenomistajatahoista

Ilpo Helander toimi vuosina 1991–
2004 Oy Electrolux Ab:n toimitus-
johtajana ja hallituksen puheen-
johtajana sekä Electrolux Euroopan
varatoimitusjohtajana vastuu-
alueenaan Suomi, Venäjä, Valko-
Venäjä, Baltia, Ukraina, Kazakstan.

Samanaikaiset luottamustoimet:

Hallituksen jäsen:
Neo Industrial Oyj 2007–
Reka Kumi Oy 2007–
Teknos Oy 2007–
CT-Logistics Oy 2008–
Finndomo Oy 2010–
Talent-Center Oy 2010–

Rauten osakeomistus:

A-sarjan osakkeita 1 000 kpl

Mika Mustakallio

s. 1964, kauppatieteiden maisteri,
CEFA
Hallituksen jäsen 2004–
Riippumaton yhtiöstä, riippuvainen
merkittävistä osakkeenomistaja-
tahoista

Mika Mustakallio toimii MORS
Software Oy:n toimitusjohtajana
2006– ja pankkien riskienhallinnan
asiantuntijana. Vuodesta 2001 alka-
en hän on yrittäjänä ollut luomassa
innovatiivisia reaaliaikaisia riskien-
hallintajärjestelmiä pankeille. Tätä
ennen hän toimi vuosina 1995–2000
Svenska Handelsbankenissa riski-
kontrollin johtajana ja vuosina 1991–
1995 Price Waterhousessa konsulttina.

Samanaikaiset luottamustoimet:

ei samanaikaisia luottamustoimia

Rauten osakeomistus:

K-sarjan osakkeita 56 230 kpl
A-sarjan osakkeita 29 670 kpl

Pekka Suominen

s. 1976, kauppatieteiden maisteri
Hallituksen jäsen 2010–
Riippumaton yhtiöstä, riippuvainen
merkittävistä osakkeenomistaja-
tahoista

Pekka Suominen toimii Business
Managerina Talentum Events Oy:ssä
2007–.

Samanaikaiset luottamustoimet:

ei samanaikaisia luottamustoimia

Rauten osakeomistus:

K-sarjan osakkeita 48 000 kpl
A-sarjan osakkeita 62 429 kpl

Tilintarkastaja

KHT-yhteisö Pricewaterhouse-
Coopers Oy, päävastuullisena
tilintarkastajana KHT-tilin-
tarkastaja Janne Rajalahti

Johtoryhmä

Tapani Kiiski

s. 1962, tekniikan lisensiaatti, diplomi-insinööri, toimitusjohtaja ja konsernijohtaja 16.3.2004–

Yhtiön palveluksessa: 2002–

Nimitetty johtoryhmään: 16.3.2004

Aikaisempi työkokemus:

Raute-konserni 2002–2004: teknologiajohtaja, myyntijohtaja; KCI Konecranes International Oyj 1994–2002: eri tehtäviä, mm. tietohallintojohtaja; Kone Oy, Kone Cranes 1985–1994: eri tehtäviä, mm. tuotekehityspäällikkö, tuotekehitysjohtaja

Rauten osake- ja optio-omistus:

A-sarjan osakkeita 4 500 kpl
2010 A -sarjan optioita 21 000 kpl
2010 B -sarjan optioita 10 000 kpl

Petri Lakka

s. 1965, tekniikan lisensiaatti johtaja, teknologiapalvelut 1.1.2012–

Yhtiön palveluksessa: 2011–

Nimitetty johtoryhmään: 26.9.2011

Aikaisempi työkokemus:

Raute-konserni 2011: liiketoiminnan kehitysjohtaja; Ramboll Finland Oy 2008–2011: Teollisuus ja energia -toimialan toimialajohtaja; Metso Paper Oy 1996–2008: eri tehtäviä, mm. Metso Paper Servicen tuotekehitysjohtaja, kunnossapito- ja asiantuntijapalveluiden johtaja sekä kartonkikoneiden huoltoliiketoiminnan johtaja Pohjois-Amerikassa; Jaakko Pöyry Oy 1994–1996: paperitehdassuunnittelun prosessi-insinööri

Rauten osake- ja optio-omistus:

2010 B -sarjan optioita 5 000 kpl

Timo Kangas

s. 1965, teknikko johtaja, EMEA 1.1.2012–

Yhtiön palveluksessa: 2004–

Nimitetty johtoryhmään: 1.10.2004

Aikaisempi työkokemus:

Raute-konserni 2004–2011: johtaja, teknologiapalvelut, huoltoliiketoiminnan päällikkö; YIT Oyj, 1999–2004: metsä-, paperi- ja elintarviketeollisuuden projektien kunnossapito- ja laitemyyntitehtävät

Rauten osake- ja optio-omistus:

A-sarjan osakkeita 750 kpl
2010 A -sarjan optioita 9 500 kpl
2010 B -sarjan optioita 5 000 kpl

Arja Hakala

s. 1957, kauppatieteiden maisteri, MBA
talousjohtaja, 8.10.2003–
toimitusjohtajan sijainen 16.3.2004–

Yhtiön palveluksessa: 1990–

Nimitetty johtoryhmään: 1.1.2001

Aikaisempi työkokemus:

Raute-konserni 1990–2003: hallintojohtaja;

Luhta Oy 1985–1990: laskentapäällikkö

Rauten osake- ja optio-omistus:

A-sarjan osakkeita 1 750 kpl

2010 A -sarjan optioita 9 500 kpl

2010 B -sarjan optioita 5 000 kpl

Petri Strengell

s. 1962, diplomi-insinööri
johtaja, teknologia ja operaatiot 11.10.2004–

Yhtiön palveluksessa: 1987–

Nimitetty johtoryhmään: 1.6.2004

Aikaisempi työkokemus:

Raute-konserni 1987–2004: eri tehtäviä,

mm. suunnittelupäällikkö, tuotantojohtaja

Rauten osake- ja optio-omistus:

A-sarjan osakkeita 2 750 kpl

2010 A -sarjan optioita 9 500 kpl

2010 B -sarjan optioita 5 000 kpl

Bruce Alexander

s. 1959, B.Sc. (For.), MBA

johtaja, Pohjois-Amerikan liiketoiminta,

toimitusjohtaja, Rauten Pohjois-Amerikan yhtiöt 6.3.2000–

Yhtiön palveluksessa: 2000–

Nimitetty johtoryhmään: 1.6.2004

Aikaisempi työkokemus:

International Forest Products Limited, 1988–2000: eri tehtäviä,

mm. liiketoiminnankehitysjohtaja, yksikön johtaja

Rauten osake- ja optio-omistus:

2010 A -sarjan optioita 9 500 kpl

2010 B -sarjan optioita 5 000 kpl

>> Osakkeiden ja optioiden omistustiedot 31.12.2011.

Luvut sisältävät omat, alaikäisten lasten ja määräysvalta-yhteisöjen omistukset.

Tietoa osakkeenomistajille

**Raute on perhetaustainen vakavarainen Small Cap -yhtiö.
Raute toimii maailmanlaajuisesti ja on johtava yritys alallaan.**

Raute noudattaa kaikessa viestinnässään arvopaperimarkkinalain ja NASDAQ OMX Helsinki Oy:n sääntöjen pörssiyhtiöihin kohdistuvia vaatimuksia täsmällisestä ja samanaikaisesta tiedonjulkistamisesta.

Sijoittajasuhdetoiminta

Raute pyrkii sijoittajasuhdetoimintansaansa toimimaan täsmällisesti ja läpinäkyvästi sekä tarjoamaan laadukasta palvelua.

Sijoittajasuhteista vastaavat:

Tapani Kiiski, toimitusjohtaja
Arja Hakala, talousjohtaja
puh. 03 829 11
sähköposti: ir@raute.com.

Rauten osakkeet

Raute Oyj:llä on kaksi osakesarjaa. A-sarjan osakkeet on noteerattu NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä vuodesta 1994 lähtien. Osakkeen kurssikehitystä voi seurata internet-osoitteessa www.raute.com.

A-sarjan osake

- kaupankäyntitunnus: RUTAV
- osakemäärä: 3 013 597 kpl
- äänimäärä/osake: 1 ääni

K-sarjan osake

- osakemäärä: 991 161 kpl
- äänimäärä/osake: 20 ääntä.

Yhtiökokous

Raute Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään maanantaina 16.4.2012 klo 18.00 alkaen Lahden Sibeliustalossa osoitteessa Ankkurikatu 7, Lahti.

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka on 2.4.2012 merkitty osakkeenomistajaksi Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

Hallintarekisteröidyn osakkeenomistajaa kehoitetaan pyytämään hyvissä ajoin omaisuudenhoitajaltaan tarvittavat ohjeet koskien rekisteröitymistä osakasluetteloon, valtakirjojen antamista ja ilmoittautumista yhtiökokoukseen.

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, tulee ilmoittautua viimeistään keskiviikkona 11.4.2012 klo 16.00 mennessä:

- kirjeitse osoitteeseen Raute Oyj, PL 69, 15551 Nastola;
- sähköpostitse eija.salminen@raute.com;
- faksilla numeroon 03 829 3582 tai
- puhelimitse numeroon 03 829 3302 (Eija Salminen).

Mahdolliset valtakirjat pyydetään toimittamaan alkuperäisinä osoitteen Raute Oyj, Eija Salminen, PL 69, 15551 Nastola ennen ilmoittautumisaikojen päättymistä.

Osinkopolitiikka

Raute noudattaa aktiivista osinkopolitiikkaa. Tavoitteena on taata sijoittajille kilpailukykyinen tuotto. Osingonmaksussa huomioidaan vakavaraisuuden säilyttäminen ja tulevat investointitarpeet. Projektiliiketoiminnan luonteesta johtuen osinko ei ole suoraan sidottu vuositulokseen.

Osingonmaksu

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan A- ja K-sarjan osakkeille 0,30 euroa/osake. Maksupäivä on 26.4.2012 ja vastaava täsmäytyspäivä on 19.4.2012. Osinkoa maksetaan osakkeenomistajille, jotka ovat edellä mainittuna täsmäytyspäivänä merkittyinä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

Taloudellisen informaation julkaiseminen

Raute julkaisee taloudelliset raportit (vuosikertomus, tilinpäätös ja osavuositarkastukset) sekä pörssitiedotteet ja -ilmoitukset suomeksi ja englanniksi. Muuta sijoittajainformaatiota yhtiö julkaisee pääasiassa suomeksi ja tarpeen mukaan myös englanniksi. Tutustu tarkemmin Rauten sijoittajaviestintäpolitiikkaan internet-sivuilla osoitteessa www.raute.com.

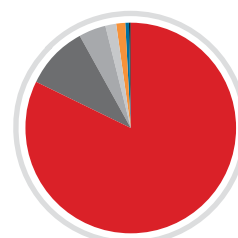
Painettu vuosikertomus postitetaan 200 suurimmalle osakkeenomistajalle ja lisäksi pyynnöstä muille. Taloudellisia raportteja voi myös tilata pdf-muodossa tai tulosteena puhelimitse numerosta 03 829 11 ja sähköpostitse osoitteesta ir@raute.com.

Raute Oyj julkaisee vuonna 2012 kolme osavuositarkastusta seuraavasti:

- tammi-maaliskuu, perjantaina 4.5.2012
- tammi-kesäkuu, tiistaina 31.7.2012
- tammi-syyskuu, tiistaina 30.10.2012.

Taloudelliset raportit, tiedotteet sekä muuta tietoa Rautesta on saatavilla Rauten internet-sivuilla osoitteessa www.raute.com.

OSAKEKANTA OSAKKEENOMISTAJARYHMITTÄIN

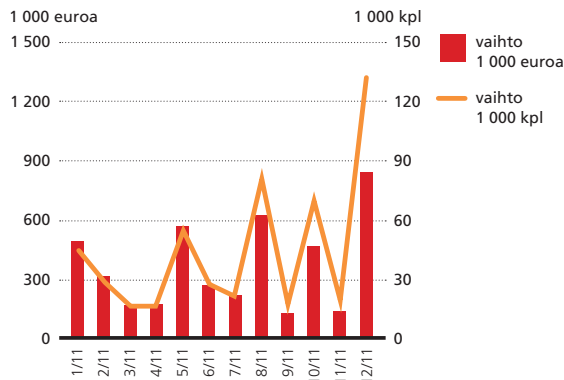

- 1. Kotitaloudet 82,3 %
- 2. Rahoitus- ja vakuutuslaitokset 9,8 %
- 3. Yritykset 4,3 %
- 4. Julkisyhteisöt 1,5 %
- 5. Hallintarekisteröidyt 1,5 %
- 6. Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt 0,5 %
- 7. Ulkomaiset 0,1 %

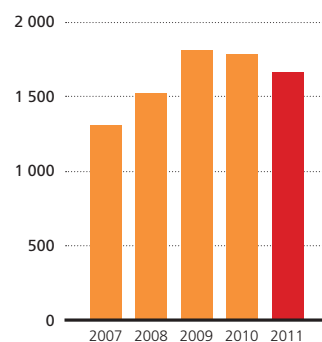
SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT 31.12.2011

OSAKKEIDEN LUKUMÄÄRÄN MUKAAN	K-sarja kpl	A-sarja kpl	Osakkeet yhteensä kpl	Osuus osakkeista %	Äänimäärä yhteensä kpl	Osuus äänistä %
1. Sundholm, Göran		624 798	624 798	15,6	624 798	2,7
2. Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö		181 900	181 900	4,5	181 900	0,8
3. Sijoitusrahasto Alfred Berg Small Cap F.		142 628	142 628	3,6	142 628	0,6
4. Suominen, Jussi Matias	48 000	74 759	122 759	3,1	1 034 759	4,5
5. Mustakallio, Kari Pauli	60 480	58 000	118 480	3,0	1 267 600	5,6
6. Suominen, Pekka	48 000	62 429	110 429	2,8	1 022 429	4,5
7. Suominen, Tiina Sini-Maria	48 000	62 316	110 316	2,8	1 022 316	4,5
8. Siivonen, Osku Pekka	50 640	53 539	104 179	2,6	1 066 339	4,7
9. Kirmo, Kaisa Marketta	50 280	41 826	92 106	2,3	1 047 426	4,6
10. Mustakallio, Mika Tapani	56 180	29 670	85 850	2,1	1 153 270	5,1
11. Keskiäho, Kaija Leena	33 600	51 116	84 716	2,1	723 116	3,2
12. Särkijärvi, Anna Riitta	60 480	22 009	82 489	2,1	1 231 609	5,4
13. Mustakallio, Ulla Sinikka	47 240	30 862	78 102	2,0	975 662	4,3
14. Relander, Harald Bertel		65 000	65 000	1,6	65 000	0,3
15. Sijoitusrahasto Nordea Suomi Small Cap		63 489	63 489	1,6	63 489	0,3
16. Mustakallio, Marja Helena	43 240	18 162	61 402	1,5	882 962	3,9
17. Särkijärvi-Martinez, Anu Riitta	12 000	43 256	55 256	1,4	283 256	1,2
18. Särkijärvi, Timo	12 000	43 256	55 256	1,4	283 256	1,2
19. Kirmo, Lasse	30 000	24 110	54 110	1,4	624 110	2,7
20. Suominen, Jukka Matias	24 960	27 964	52 924	1,3	527 164	2,3
YHTEENSÄ	625 100	1 721 089	2 346 189	58,6	14 223 089	62,3

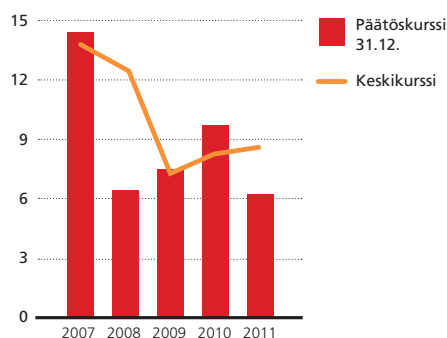
A-SARJAN OSAKKEIDEN VAIHTO

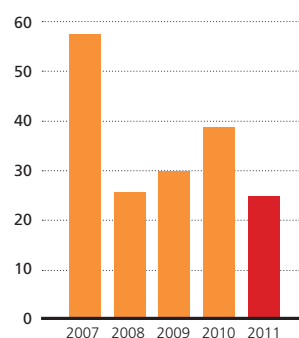
OSAKKEENOMISTAJIEN MÄÄRÄN KEHITYS

OSAKEKURSSI, euroa

MARKKINA-ARVO 31.12.,
miljoonaa euroa

K-sarjan osakkeet on arvostettu A-sarjan osakkeen arvon mukaisesti.

Vuoden 2011 pörssi- tiedotteet ja -ilmoitukset

Oheinen listaus on kooste Rauten vuonna 2011 julkaisemista pörssitiedotteista ja -ilmoituksista. Osa tiedotteiden sisältämistä tiedoista saattaa olla vanhentunutta.

Tammikuu

- 19.1. Rauten vuosikooste 2010
- 20.1. Rautelle yli 12 miljoonan euron tilaukset Venäjälle

Helmikuu

- 1.2. Nimitysvaliokunnan ehdotus Raute Oyj:n hallituksen kokoonpanosta
- 15.2. Raute Oyj – Tilinpäätöstiedote 1.1.–31.12.2010

Maaliskuu

- 14.3. Rauten vuosikertomus, konsernitilinpäätös sekä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2010 julkaistu
- 21.3. Kutsu Raute Oyj:n varsinaiseen yhtiökokoukseen

Huhtikuu

- 13.4. Raute Oyj:n varsinaisen yhtiökokouksen 2011 päätökset
- 13.4. Raute Oyj:n hallituksen riippumattomuus ja valiokunnat

Toukokuu

- 4.5. Raute Oyj – Osavuositarkastus 1.1.–31.3.2011

Elokuu

- 1.8. Kutsu Raute Oyj:n osavuositarkastuksen tiedotustilaisuuteen
- 9.8. Raute Oyj – Osavuositarkastus 1.1.–30.6.2011

Syyskuu

- 26.9. Petri Lakka nimitetty Raute-konsernin johtoryhmän jäseneksi

Lokakuu

- 21.10. Kutsu Raute Oyj:n osavuositarkastuksen tiedotustilaisuuteen
- 25.10. Rauten tulostiedotukset koko vuodelle 2011 heikentyneet
- 31.10. Raute Oyj:n taloustiedotteet vuonna 2012

Marraskuu

- 1.11. Raute Oyj – Osavuositarkastus 1.1.–30.9.2011
- 16.11. Rautelle yli 6 miljoonan euron tilaukset Viroon

Joulukuu

- 16.12. Rautelle yli 16 miljoonan euron tilaukset Chileen

>> Ajantasaista sijoittajätietoa on koottu Rauten internet-sivujen sijoittajaosioon osoitteeseen www.raute.com. Sivuilta löytyy tietoa yhtiöstä sijoituskohteena, julkaistut vuosikertomukset ja pörssitiedotteet sekä tietoa Rauten osakkeista ja osakeomistuksesta.

Yhteystiedot

Raute Oyj**Konsernihallinto ja
päätuotantoyksikkö**

Rautetie 2
PL 69
15551 Nastola
Puh. 03 829 11
Fax 03 829 3200
www.raute.com

Raute Oyj**Jyväskylän yksikkö**

Laukaantie 4
40320 Jyväskylä
Puh. 03 829 11
Fax 014 445 4429

Raute Oyj**Mecano Business**

Syväojankatu 8
87700 Kajaani
Puh. 03 829 11
Fax 08 612 1982

Raute Canada Ltd.

1633 Cliveden Avenue
Delta, B.C.
Canada V3M 6V5
Puh. +1 604 524 6611
Fax +1 604 521 4035

Raute US, Inc.

c/o Barrett Distribution
4836 Hickory Hill Road
Suite #128
Memphis, TN
USA 38141
Puh. +1 800 448 8592
Fax +1 866 615 1379

Raute Chile Ltda.

Hernando de Aguirre 162 Of. 704
Providencia
Santiago
Chile
Puh. +56 2 233 4812
Fax +56 2 233 4748

Raute Group Asia Pte Ltd.

35 Jalan Pemimpin # 06-02
Wedge Mount Industrial Building
Singapore 577 176
Puh. +65 625 043 22
Fax +65 625 053 22

Raute (Shanghai) Machinery Co., Ltd

18 Building, No. 399, Xuan Zhong Road
Nan Hui Industry Zone, Pudong District,
Shanghai City, China
P.C. 201300
Tel. +86 21 5818 6330
Fax +86 21 5818 6322

Raute (Shanghai) Trading Co., Ltd

17 Building, No. 399, Xuan Zhong Road
Nan Hui Industry Zone, Pudong District,
Shanghai City, China
P.C. 201300
Tel. +86 21 5818 6330
Fax +86 21 5818 6322

Raute Service LLC

Moskovsky prospekt, 212 A, Office 4011
196066 St. Petersburg
Russia
Tel. +7 812 363 20 33
Fax +7 812 363 20 59

Raute Service LLC

Moscow Office
Khoroskevskoe Shosse, 35, b. 1, Office 208
123007 Moscow
Russia
Tel. +7 499 195 83 90

www.raute.com